

misli

... Tje na otòk
z valóvami obdani,
v današnjih dnevih božjo pot Marije;
v dnu zad stoje snežnikov velikani,
poljá, ki spred se sprosti, lepotije
ti kaže Blejski grad na levi strani,
na desni griček se za gričem skrije.
Dežela kranjska nima lepšga kraja.
ko je z okolščno ta, podoba raja.

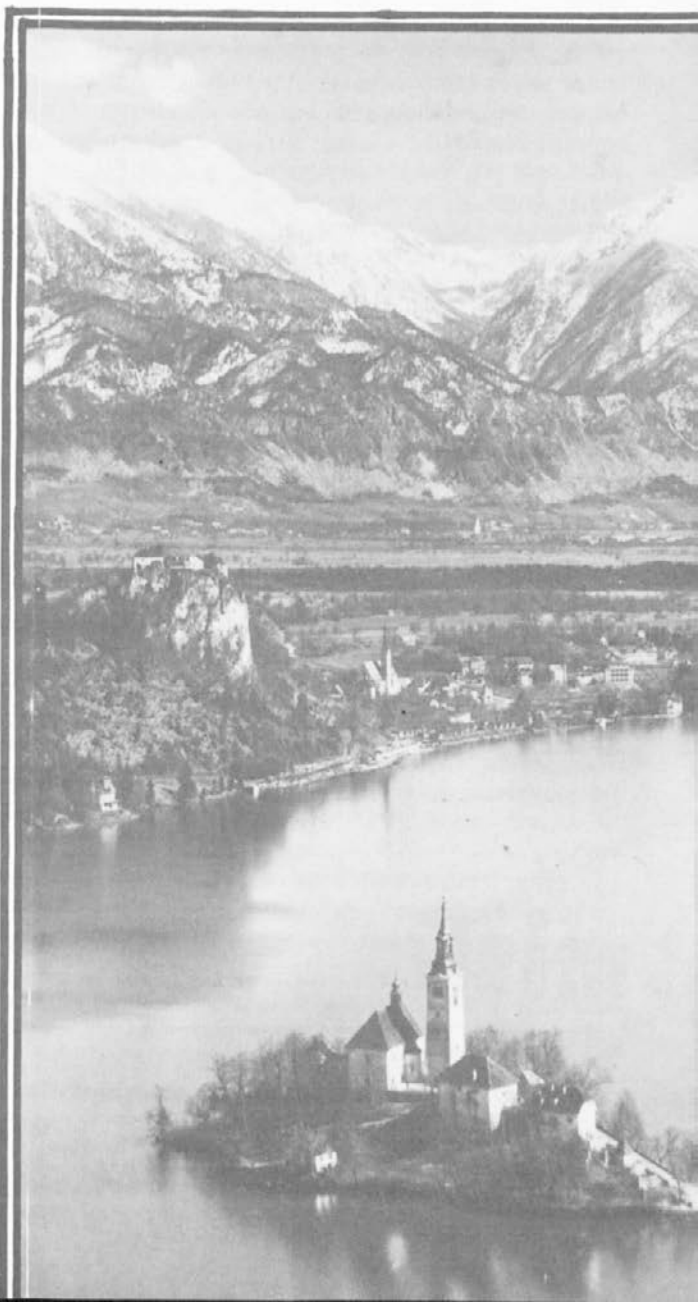
/France Prešeren/

Slovenija

Moja dežela

THOUGHTS
LETO-YEAR 38
JANUAR-FEBRUAR

9 8 9

Naslovna slika: Ni važno, kje živimo
v širnem svetu: ob sliki Bleda nam
je toplo pri srcu ...

+ + +

OSEMINTRIDESETI letnik pričinja avstralske MISLI s to številko. Naj takoj spočetka obljubim, da bodo ostale po vsebini zveste svoji tradiciji. Žal sem že s prvo izdajo tudi pokazal, da kar ne morem iz "tradicije" in so zopet zakasnele. Dokler je urednik obenem izseljenški duhovnik, je zanj na prvem mestu pač dušnopastirsko delo. Iz številnih pisem vidim, da to razume večina naročnikov. Včasih pa seveda le kdo pogodnja in mi poočita netočnost. Tem velja moje iskreno opravičilo za nazaj in – za naprej. . . Storil bom vse, kar je v mojih močeh – če mi bo uspelo, bom tudi sam silno vesel in zadovoljen.

Že vnaprej se zahvaljujem vsem sotrudnikom za pomoč v kakršnikoli obliki, arh. Robertu C. Mejaču pa seveda za novo naslovno stran in glave posameznih rubrik.

Zahvalil bi se tudi rad vsem, ki zdaj v začetku leta kaj pridno pošiljate naročnino in tudi dodatek za Tiskovni sklad, brez katerega bi MISLI ne mogle dalje. In posebna zahvala tistim, ki v dobri volji pripišejo sicer le par toplih besed, te pa uredniku veliko pomenijo. "Le tako naprej!" – "Korajžo, pater!" – "Mislili so del naše družine!" – "Hvala za vse!" in podobno. To so kakor injekcije, ki nudijo novih moči uredniku, zlasti ob kasnih nočnih urah, ko se sprašuje: Ali je vredno?

Da, je vredno, dokler bralcem koristi in znajo ceniti. In da bi znali ceniti – Bog daj!

– Urednik in upravnik

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poštnina v ceni knjig ni vključena, če vam jih moramo poslati po pošti.

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I), je na poti iz ZDA ter bo v kratkem dospel. Žal je drugi del pošel in nove izdaje najbrž ne bo. – Izdal Slovenian Research Center of America – Cena 10.– dolarjev.

SLOVENSKO SLOVSTVO – BERILO (SLOVENIAN LITERARY READER) – A. L. Ceferin (ed.) – Cena 11.– dolarjev.

SLOVENSKE NARODNE PESMI – SLOVENIAN FOLK SONGS – A. L. Ceferin (ed.) – Cena knjižice z audio - kaseto vred 6.– dolarjev.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi, žepna izdaja. – Komac - Škrlić – Cena 11.– dolarjev.

OBRISE DRUŽBENE PREOSNOVE – Knjiga esejev Dr. Marka Kremžarja (Argentina) o preosnovi družbe. – Cena 10.– dolarjev.

LJUDJE POD BIČEM – Trilogija izpod peresa Karla Mauserja iz življenja in Sloveniji med revolucijo in takoj po njej. Zares vredna branja. – Cena vsem trem delom skupaj 12.– dolarjev.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. del. – Obsežno delo dr. J. Kolariča, podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh zajetnih knjig skupaj je 40.– dolarjev. (Posamezne knjige: 7.–, 9.– in zadnja 28.– dolarjev.)

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, I. del. – Odlična študija razvoja dogodkov 1941 – 1945 v Sloveniji. Spisal Stane Kos, izdala Samozaložba v Rimu. Cena 13.– dolarjev.

POLITIKA IN DUHOVNIK – Zanimivo domače pisana avtobiografija pokojnega izseljenškega duhovnika v Angliji Msgr. Ignacija Kunstlja. Cena 2.– dolarja.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO – Izjave prič o teharških dogodkih v letu 1945 po končani revoluciji. – Cena 2.– dolarja.

V ROGU LEŽIMO POBITI – Opisuje Tomač Kovač, priča pokola tisočev po končani revoluciji leta 1945. – Cena 2.– dolarja.

NAŠ IN MOJ ČAS – Zbirko študij etničnih in kulturnih vprašanj je napisal dr. Vinko Brumen, Argentina. – Cena 10.– dolarjev.

VOJNA IN REVOLUCIJA – Roman Franka Bljkviča na 708 straneh je izšel v Argentini – Cena broširani knjigi je 15.– dolarjev.

ČASOMER ŽIVLJENJA – Avtobiografska razmisljanja je zapisal Lev Detela, Avstrija. Knjiga je izšla v Argentini – Cena 13.– dolarjev.

CERRO SHAIHUEQUE – Pisatelj je naš argentinski planinec Vojko Arko in to ni njegova prva knjiga o gorah. – Cena 10.– dolarjev.

misli

(THOUGHTS) – Religious and Cultural Monthly in Slovenian Language – Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji + Ustanovljen (Established) leta 1952 + Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia – Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji + Urejuje in upravlja (Editor and Manager) FR. BASIL A. VALENTINE, O.F.M., M.B.E., BARAGA HOUSE, 19 A'BECKETT ST. KEW, VIC. 3101 – Tel.: (03) 861 7787 – Poštni naslov: MISLI, P.O.BOX 197, KEW, VIC. 3101 + Naročnina za leto 1989 (Subscription) \$ 8.–; izven Avstralije (Overseas) \$ 15.–; letalsko s posebnim dogovorom. – Naročnina se plačuje vnaprej – Poverjeništvu MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji + Rokopisov ne vračamo – Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema – Za članke objavljene s podpisom odgovarja pisec sam + Stava in priprava strani (Typing and lay-out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 + Tisk (Printing): Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056 – Tel. (03) 387 8488

božje misli in človeške

Leto
38
Št.
1, 2

JAN. in FEBR. 1989

VSEBINA:

- V novo leto — stran 1
Slovenski kulturni praznik
— Po Naši luči — stran 2
Programska izjava SDZ
— Iz "Dela" — stran 3
Slevska ženica — črtica
— Sibila — stran 5
Šola in slovenščina
— A. L. Ceferin — stran 7
Janez Vasle med nami
— Z. H. — stran 10
Približanje pesniku F. Balantiču
— Arh. J. Vombergar — stran 12
Središče svete Družine, Adelaide
— P. Janez — stran 13
Izpod Triglava — stran 14
Sveto pismo v našem slovstvu —
Ljudska pesem
— P. Tone — stran 16
Središče svetega Rafaela, Sydney
— P. Valerijan — stran 18
Gospod . . . — Afriška molitev
— stran 20
Premakljivi svečnik — roman
— nadaljevanje iz lanskega
letnika — Lojze Kozar — stran 21
Naše nabirke — stran 21
Središče svetih Cirila in Metoda,
Melbourne
— P. Bazilij — stran 24
Z vseh vetrov — stran 26
Kotiček naših mladih — stran 28
Križem avstralske Slovenije
— stran 29
Smeh je zdrav celó ob sodobni
ljudski modrosti . . . — stran 32

V NOVO LETO

SREČNO novo leto smo si voščili nedavno. Zamenjali smo zadnjo številko v letnici in se zamislili: doba enega leta je spet za nami — z vsem, kar nam je prinesla ali odvzela, nas obogatlila ali osirotela. In v kolikor smo sami vplivali na njen razvoj, vsaj z ozirom na lastno življenje in življenje skupnosti, katere del smo, nam je v vesel in zadovoljiv spomin, ali pa v zagrenjen občutek, da marsikdaj nismo izbrali pravilne rešitve.

Da, sleherna prelomnica časa nam da misliti. Saj čas je dragocen — Čas je zlato! pravi naš pregovor — morda še zlasti zato, ker se ga ne da priklicati nazaj in popraviti, kar smo v njem pogrešili. Koliko trenutkov preteklosti bi radi izbrisali, izboljšali, znova in drugače zaživel . . . Želja, za katero vemo, da bo ostala samo želja in nikoli postala dejstvo.

V slovenskem svetu se je preteklo leto marsikaj premaknilo. In kar precej. Kot narodna skupnost, naj bo doma ali kjer koli po širni Sloveniji v svetu, smo lahko samo veseli, da se je v matični domovini vendar nekaj zdravilo. Neki hlapčevski strah je odpadel, zaznati je iskanje neke nove samozvesti, poudarjanje narodne suverenosti in nujne demokratizacije . . . Vse to je bruhnilo na dan obenem z iskanjem resnice v naši narodni bližnji preteklosti, ob poudarjanju narodne sprave, ki naj bi naše slovensko občestvo spet združila v delu za skupno bodočnost. V vsem tem, sem prepričan, je tudi e d i n a pot v lepšo bodočnost demokratizacije in odprtosti, ko naj bi preteklost ostala le še kot sanje, težke sicer kakor mōra, po katerih pa se je narod končno prebudil v novo, sončno jutro.

Kako se bodo stvari razvijale v novem letu, ki smo ga nedavno pričeli, bomo doživljali sproti. Ne bil bi rad prerok, ne za dobro ne za slabo. Živimo v upanju, da bo po božjem pripuščenju narodu v prid razvoj, ki se razpleta zdaj v naši rodni domovini. S strani Slovenije v svetu, katere del smo tudi avstralski Slovenci, pa zaslužijo napore rojakov doma vse razumevanje in vso pomoč.

Kar se danes dogaja v matični domovini, samo potrjuje, na kako pravi poti so bile naše avstralske MISLI od vsega početka. Nikdar niso klonile očitkom, ki jih je dobivalo uredništvo v teku let od nekaterih, ki so iz oportunizma ali kakršnih koli vzrokov — malo je bilo iskrenega prepričanja, če sploh kaj! — trobili v režimov rog. Danes časopisi po Sloveniji javno očitajo pojavnemu rdečemu vodstvu naroda še vse

Prešernova rojstna hiša v Vrbi

močnejše in ostrejšje kot so to delale MISLI ali katerikoli list v zamejstvu in zdomstvu, ki zaradi svojega nesodelovanja še danes ne sme v Slovenijo.

Imam občutek, da hočejo nekateri med nami sedeti na dveh stolčkih. Ko po eni strani kimajo premikom domá, so kljub temu še vedno v starih kolesnicah, ki jih je začrtala povojna stvarnost. Ti ne vidijo znamenj časa. In vendar prav mi, Slovenija v svetu, lahko veliko storimo v podporo in oporo rojakom v domovini. Boré se za večstrankarski vodstveni sistem, z narodovega hrbta hočejo odvreči režim, ki je prišel tja z grobo silo revolucije in tlači narod vsa povojna leta prav do danes. Čas je, da mi vsi, zlasti pa naše izseljenske organizacije, odločno in glasno podpremo to narodovo težnjo po popolni svobodi in suverenosti.

Slovenski kulturni praznik

SMRTNI DAN našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna — 8. februar — vse bolj prihaja v zavest kot **narodni praznik**. V tem prelomnem času za slovenski narod in vse narode Jugoslavije spontano iščemo opore za vrednote, ki se nam zdijo pozabljene in pohojene spričo dogodkov, v katerih se razodeva moč skrajno samoljubnih in samovoljnih ljudi in skupin. Mnogi so začutili, da je v nevarnosti svoboda, pravičnost, zaupanje med ljudmi. Da je nedemokratičen družbeni duh eden glavnih vzrokov propadanju skupnih dobrin kot sta red in mir.

Prešernova pesem *Zdravljica*, ki jo že predolgo izbiramo za svojo narodno himno, razglša v zares enkratni literarni obliki tisto širino in veličino človekovega duha, ki jo iščejo vsi ljudje tega planeta in jo išče tudi naš slovenski narod. Velikega pesnika je življenje teplo, da je strt padel smrti v naročje, zapustil pa nam je tako bogato človeško, s krščanskim duhom prepojeno poslanico, da bi izbrani verzi iz njegovih pesmi lahko stali zapisani z velikimi črkami na palači Združenih narodov. Prav je, da se zavedamo svojih velikih ljudi, s katerimi se lahko ponosno postavimo ob druge narode. Vsak izmed nas na tujem bi moral vzeti v roke od časa do časa njegove Poezije in prebirati žlahtno slovensko besedo ter si napojiti dušo z rodoljubnim zanosom. Marsikdo med nami bi bil tako vsaj nekoliko manj brezobličen kdorkoli-sibodi v narodnem smislu. Bolj bi se zavedali boga-

Po NAŠI LUČI

*Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo;
otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast in z njo čast
kot pred, spet naša boste last!*

*Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
ko, koder sonce hodi,
prepír iz sveta bo pregnan,
ko rojak prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!*

stva narodne kulture, lepote jezika in s tem bi bili bolj odporni pred vplivi tujine. Ne bi nas tako hitro strlo, da tako v evropskem zdomstvu kot v širšem izseljenstvu že druga slovenska generacija izgublja jezik in smisel za slovensko skupnost.

Zdrav narodni ponos nima nič skupnega z nacionalizmom, česar se nekateri očitno boje. V krščanskem mišljenju zanj ni prostora.

Programska izjava SDZ

Ljubljansko DELO je dne 21. decembra 1988 prineslo tole Programsko izjavo, ki je s svojimi cilji pravzaprav vabilo k enemu izmed premikov v naši rodni domovini – na ustanovni zbor SLOVENSKE DEMOKRATIČNE ZVEZE. Ta je bil 11. januarja letos ter bomo v bližnji bodočnosti videli, kako more novoustanovljena zveza slediti svojemu načrtanemu programu. Program kot tak pozdravljajo tudi naše MISLI in bi ga lahko podpisala sleherna organizacija svobodne Slovenije v svetu. Posebej je zanimiva – in kaj kočljiva četrta točka, kajti “obstajati v SZDL” kljub poudarjanju avtonomnega stanja ne bo lahka zadeva, če sploh mogoča. Težko si zamišljam sleherni korak k demokratizaciji v sedanjem političnem okviru. Vsekakor pa je razvoj zanimiv poskus in – upajmo! – korak bliže političnemu pluralizmu in svobodnim volitvam. – Urednik

ZARADI dosedanje neučinkovitosti in neuspešnosti obstoječega političnega sistema;

zaradi nezadovoljivega položaja Slovenije, ki se kaže tudi v unitarističnih in centralističnih težnjah v nekaterih delih Jugoslavije;

zaradi zaostajanja Slovenije in Jugoslavije za evropskim razvojem in

zaradi ponavljajočih se kršitev temeljnih človekovih in državljskih pravic v Sloveniji in v Jugoslaviji bomo ustanovili

Slovensko demokratično zvezo,

ki ima naslednje cilje:

1. Glavni cilj SDZ je gibanje za vzpostavitev parlamentarne demokracije, zato bo svoje delovanje posvetila temu cilju: vzpostaviti parlamentarne demokracije! Pri tem delovanju bo sodelovala z drugimi demokratičnimi silami.

2. SDZ presoja in uravnava slovenske družbene in politične razmere po meri razvite Evrope. SDZ zastopa politični pluralizem in varuje mnenje manjšine. To pomeni, da si prizadeva za parlamentarni sistem, za tekmovanje političnih idej in za svobodne volitve. SDZ nepopustljivo vztraja pri suverenosti slovenske države, pri čemer Jugoslavijo pojmuje kot pogodbeno skupnost narodov, ki živijo na njenem ozemlju.

3. Kot prvo nalogo si SDZ zastavlja izdelavo nove slovenske ustave, ki bo temeljila na človekovih pravicah in ki bo jasno in na novo opredelila slovensko državnost, odnose z drugimi jugoslovanskimi narodi, slovensko obrambno politiko in ustanove politične oz. gospodarske demokracije v Sloveniji. SDZ bo skupaj z drugimi, podobno mislečimi skupinami, pripravila

sklic ustavnega zbora, ki bo na temelju pripoznane samoodločbe ponudil slovenskemu narodu sprejemljivo ustavo. Prepričani smo, da bo legitimna le ustava, ki jo bodo državljani sprejeli na referendumu. Brez demokracije ni suverenosti, brez suverenosti ni demokracije!

4. SDZ obstaja v SZDL, vendar deluje avtonomno, obenem pa se zavzema tudi za avtonomijo SZDL v slovenskem in jugoslovanskem političnem okviru. SDZ resno jemlje javno deklarirani namen SZDL, da se demokratizira. SDZ resno jemlje tudi načrt zveze komunistov za “sestop z oblasti” in ponuja svojo pomoč pri tem sestopu. SDZ zavrača za vsa poveljna leta običajno kadrovske politike, ki temelji na političnem monopolu partije. Dokler ne bo izumljen “še boljši in še bolj demokratičen” sistem, bo zagovarjala pravico državljanov, da imajo vsi dostop do javnih služb ne glede na izvor, spol, prepričanje, vero ali spolno orientacijo.

5. Da ne pride do tiranstva, mora biti odlast deljena: sodna oblast naj nadzoruje zakonodajno in izvršno vejo oblasti! Ključno vprašanje je neodvisnost in državljanska pokončnost sodnikov, predvsem sodnikov ustavnega sodišča; SDZ meni, da je treba odpraviti vojaška sodišča v mirnem času. SDZ bo zavzemala jasna stališča do vprašanj gospodarske, izobraževalne, kulturne, znanstvene, zdravstvene, pokojninske... politike. SDZ bo v politični konkurenci predlagala in podpirala svoje kandidate; sodelovala bo pri postavitvi javne in nepristranske kontrole procesov odločanja.

6. Zavzemamo se za učinkovit nadzor države in civilne družbe nad oboroženimi silami, policijo in obveščevalnimi službami. Nujen del tega nadzora je ukini-

tev vojaških sodišč v mirnem času, odvzem dejanske eksteritorialnosti vojaškim osebam, kontrola vojaškega proračuna, odprava ideološke pristranosti oboroženih sil in spodbujanje civilnih raziskav njihovega delovanja, ki morajo biti zakonite. Samoumevno je, da se bomo zavzemali za enakopravnost jezikov v JLA ter za priznavanje ugovora vesti!

7. SDZ podpira skrb in organizira akcije za ohranjanje naravne, kulturne in zgodovinske dediščine Slovencev znotraj in zunaj meja SR Slovenije. Zato zavrže "kulturno revolucijo", ki je iz človeka naredila "neposrednega proizvajalca v združenem delu"; gospodarsko megalomanijo in politično ponižnost, ki sta botrovali uničevanju slovenske zemlje.

8. Z javno kritiko in z vplivanjem prek legalnih ustanov bo SDZ skrbela, da ne bodo državljanom Slovenije ostale skrite nobene politične, gospodarske ali kakšne druge mahinacije in špekulacije. SDZ se ostro zoperstavlja zapravljanju in "odlivanju" akumulacije slovenskega gospodarstva. Brez gospodarske substance ni nacionalne substance, brez te pa grozijo enakost v revščini, socialni nemiri, mednarodni spori, navsezadnje pa tudi množično izseljevanje in izumiranje Slovencev!

9. Eno temeljnih področij delovanja SDZ bo vzpostavljanje demokratičnih odnosov v javnosti: v obveščanju, kulturi, znanosti, šolstvu ... pri čemer bo za-

govarjala razčlenjenost in prozornost družbenih interesov. SDZ bo spodbujala raziskovanje javnega mnenja in odločno spodbijala informacijske monopole. **Angažirala se bo za odpravo državnega monopola nad solstvom.**

10. SDZ se zavzema za nevtralno zunanjo politiko, za odprtost državnih meja in za svoboden prehod ljudi oz. pretok informacij.

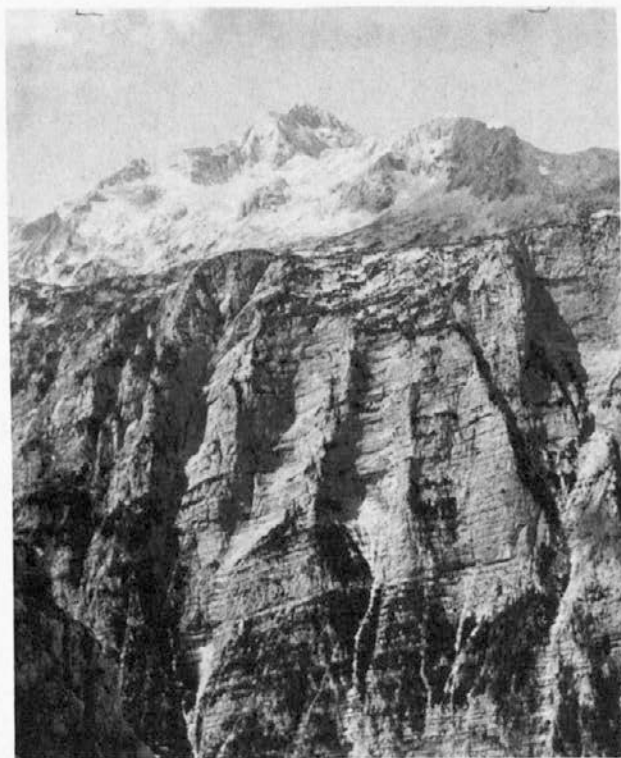
11. Pri analizi in predlogih za reformo slovenskega državnega ustroja bo afirmirala načelo sporazumevanja med različnimi interesi. SDZ je tuja ideja o kakršnikoli vnaprejšnji enotnosti.

12. SDZ se bo zavzemala za pristop Slovenije oz. Jugoslavije k Evropski skupnosti.

Ustanovni odbor SDZ, 15. decembra 1988.

Pri pisanju tega programa so sodelovali: Neva Česnik, Gorazd Drevenšek, Peter Jambrek, Janez Janša, Miran Kalin, Marko Kos, Alojz Krizman, Blaž Mrva, Ivan Oman, Tone Peršak, Maja Polak, Niko Prijatelj, Ivan Pučnik, Samo Resnik, Džmitrij Rupel, Primož Simoniti, Vlado Struk, Rudi Šeligo, Veno Taufer, Ivan Urbančič, Peter Vodopivec, Silvo Zapečnik, Boštjan M. Zupančič.

Ustanovni zbor Slovenske demokratične zveze bo 11. januarja 1989 ob 17. uri v veliki dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani.

Naš očak
Triglav
/ razgled
z Lipance/

Sleuska ženica

Črtico
je napisala
S I B I L A

UŠEL da ji je avtobus, tik pred nosom – se je ženica opravičevala, ko je vstopala v avto. "Ribničan" se ni zmenil za njeno mahanje, ko je, le nekaj deset metrov vstran od avtobusne postaje, pospešila svoje stopicanje. No, sveti Jožef – k njemu se vselej zateka za pomoč – sedaj pa si ti na vrsti! Na robu ceste, na Žlebiču, kjer cesta iz Sodražice zavija v smeri Ljubljane, je sprožila kazalec za štopanje. Upala je, da ji bo v svetih dnevih spominov na rajne le kdo ustavil.

"Bog vam stotero povrni, dobri gospod," se je zahvaljevala. "Do Velikih Lašč, če je mogoče, me pripeljte! Od tam jo bom mahnila peš."

Vozilo je rezalo zračni val, drevesa ob cesti so prihajala in odhajala, štoparka je tipala je tipala v voznikov molk z vtisi z božje njive. Vsa njena žlahta čaka vstajenja med križi v Sodražici, kjer je mrgolelo ljudi.

"Saj ne vem, kaj smem reči, česa ne smem. Ne vem, kdo ste, ste verni ali ne? Vse vrste ljudje so dan-današnji. Kakorkoli je že, dober človek morate biti, ko ste mene, staro ženico, v avto vzeli."

"Kakor vam srce velewa, tako govorite! Rad zvem kaj novega, kaj drugačnega, kaj lepega..."

Voznikov nasmeh je ženici dajal zaupanja, da je na stečaj odpirala vrata spominom in doživetjem. Da ne more drugače govoriti, kot čuti v sebi – je pojasnjevala. Cerkev, molitev in vera – to troje je zaznamovalo vse njeno življenje. V letih je že, morda so ji šteta, vselej ji je trda predla, toda nikdar ni izgubila velikega zaupanja v Boga; temnim mislim se ni vdaljala, čeprav je usoda pisala zelo črne strani v knjigo njenega življenja. Sedaj se sklepa njen veliki dan. Vsakemu je to usojeno, da se počasi posavlja. Doma ima bolnega moža. Priklenjen da je na bolniško posteljo že več let. Da ima njen Franci znucana kolena – je še pojasnjevala, ne more se postaviti na noge.

Velike Lašče so se odprle pred njima. Še bi govorila ženica, toda vrh klanca je bilo treba izstopiti. Na Veliki Slevici je doma, tja bo pešačila, v dobri uri bo tam.

"Če smem, vas lahko odpeljem do vaše vasi. V nekaj minutah bova tam," se ponudi voznik.

"Ne, to bi bilo prehudo za vas, ki morate brzkone še daleč. Saj težko hodim, to je res, toda počasi se daleč pride..."

Voznik ni poslušal njenega opravičevanja. Še preden je do konca izgovorila, je avto zdrvel v smeri Velike Slevice.

"Joj, dobri gospod, saj sem si takoj rekla, ko mi je 'ribničan' pred nosom ušel, da se bo že našla kakšna rešitev. Bog vselej poskrbi, le zaupati je treba. In vendar mi zdaj morate povedati, kdo ste?"

"Duhovnik sem in moral sem na nujno pot v Loški potok."

Zažarele so ji oči, kot bi se ji odprla sama sveta nebesa. Da je nekako od vsega začetka to slutila, da ji je bilo najprej nekoliko nerodno neznanemu človeku pripovedovati o cerkvi v Sodražici, kjer je bilo še dovolj prostora tudi za tiste, ki so le svečke prinesli na grobove svojcev, v cerkev pa niso stopili, da bi zanje molili.

"V Sodražici sem se rodila – pri Turkovih. Sedem otrok je pri nas privekalo na svet. V Marijinem domu v Kočevju sem nekaj let preživela kot dekle; pri sestrah sem bila vrtnarica. Ko tam zame ni bilo več dela, sem se vrnila domov. Mlajša sestra je odšla h karmeličankam. Sedaj je v Holandiji. Lani me je še obiskala. To je bil verjetno njen zadnji obisk domovini, najino slovo."

Ko se je bila poročila s Francem, sta družno lažje tolkla revščino. Za spoznanje je bilo boljše – ker sta bila revna dva! Na prihodnost niti nista mislila, čeprav so bili otroci, ki jima jih bo Bog dal, njuna bližnja sreča. Poroka s Kovačičevim Francem je bila skromna da le kaj! Dve kili špeha in tri kile loja je bila šla mlada nevesta kupit, da bi bilo za prvo silo. Poročno potovanje – romanje iz Velike Slevice do Nove Štife k božji Materi. Svetemu Jožefu sta izročila svojo skupno življenjsko pot. Da bi bil dober oskrbnik v njuni družini.

"Saj sva bila revna vse življenje," je rekla ženica, "toda nikdar nisva bila čisto brez vsega, pa naj se je še tako hudo napovedovalo. Res da včasih nisem imela v kaj zaviti dojenčka, toda še zmeraj sem imela kakšno krilo, iz katerega sem naredila plenice. Najhuje je bilo med vojno: hrane ni bilo in ne mleka za otroke. Bili so trenutki, ko je v meni kričalo od bolečine. Prižela sem otroka na prsi in jokala: Dete mo-

je, kri mi izpij, samo, da boš živel! Med vojno ni bilo hrane, da bi se enkrat na dan do sita najedel. Gledati dvoje lačnih otroških oči – to boli! Trinajst mesecev je bilo otroku, pa mi je že drva prinesel na rokah. Prve besede, ki jih je spregovorilo dete, so bile: Mija, Mija (Marija . . .). Razprostrlo je ročice k Marijini podobi, potem je poljubilo svojo dlان v pozdrav božji Materi.”

Vse otroke, ki so prihajali drug za drugim, je darovala Mariji, božji Materi, da bi jih varovala.

“Tako rada sem jih imela, o Bog! Oni pa so mi umirali drug za drugim. Osem sem jih rodila . . . Bog mi jih je dajal, pa tudi pobiral. To se je trgalo v meni! . . .”

Tudi sedaj se ji je utrgalo. V molk je strnila boleč spomin. Trpljenje človeka oblikuje; daje mu silno moč.

“Dete se je kuhalo v silni vročici,” je ženica spet poskušala z besedo odstirati zavěso spomina. “Pred podobo božje Matere sem klečala, sklepala roke in molila: Marija, božja Mati, reši mi otroka, to te prosim! V solzah sem kmalu za tem zadremala, na pol zaspala. Kar zagledam – v sanjah – Marijo. Stopila je k meni, pogladila je mojega otroka, mene pa prišla za roko in mi rekla: Hčerka moja, rada te imam! – Le kako, sem ji odvrnila, ko pa mi jemlješ otroke, drugega za drugim! Rada te imam – mi je ponovno rekla. – Ni bilo več Marije, ko sem se prebudila. Ob sebi sem zagledala dete, moje dete – mrtvo dete. Zaman sem rotila nebo ob težki uri . . .”

Slevska ženica je odpirala svoj skrivnostni hram, kamor je shranila svojo žalost in svojo radost. Ni bilo v njeni moči, da bi ohranila pri življenju otroke, ki jih je tako rada imela. Da so le trije ostali – živi in zdravi. Njenim vnukom se piše lepša prihodnost. Hčerka Marija je na delu v Nemčiji, poročena je z Nemcem. Da je njuno zvezo Bog blagoslovil z dvema otrokoma, to je tudi njena radost. Najstarejšega sina Franca je Bog blagoslovil s štirimi otroki; živijo na Primorskem. Tudi sin Toni je v Nemčiji, poročen je in ima enega otroka.

Strnjene hiše so se pokazale na robu gozda. Tu je štoparka doma – v naselju v sončnem bregu nad Potokom in Dolinami, ob vozniki poti v smeri Blok. Ob vaškem znamenju je njena bajta, domala v zemljo pogreznjena; za okenskim steklom so rože, v sobi morda že zdaj sluti njen prihod na posteljo priklenjeni bolni France.

“Čisto zadaj, za naseljem, vrh hriba, je božjepotna Marijina cerkva,” začne spet novi odlomek svoje pripovedi slevska ženica. Oči ji žarijo, srce pripoveduje. Med njo in voznikom je sedaj popolno zaupanje. Otresla se je nevidne pregraje in kar ne more verjeti, da se ji je tako lepo navrgla božja Previdnost.

Sveti Jožef je temeljito opravil svoje delo in opravičil njeno zaupanje.

“Veste, bilo je med vojno. Joy, kako je božja Mati zagodla tistim iz hoste, ki so hoteli njeno svetišče dvigniti v zrak. Živo resnico vam govorim, verjemite mi! Nihče od Slevljanov še ni podvomil o njej. Potihoma so se priplazili do cerkvice – z nelepimi nameni. Nenadoma pa so jo zagledali vso v plamenu. Velik preplah jih je zajel, da so tekali naokrog kot brez glave. Marija jim je dala vetra. Nepreklicno je bilo to zame čudež.”

Eden od ta glavnih je pritekel celo do njene hiše. Z obema rokama je stiskal glavo in dolgo ni bilo besede iz njegovih ust. Le ena beseda se je tu in tam odtrgala: Čudež, čudež . . . In ta čudež živi med Slevljani vse do današnjih dni.

Ženica je povedla svojega sopotnika – dobrega gosпода – v svojo v tla pogreznjeno bajto. Skloniti se mu je bilo treba, ko je stopil čez hišni prag v vežo, od tod pa v sobo, kjer je bolni France, njen mož, pozdravljaj potnika. Hitela mu je pripovedovati, kako je sveti Jožef spet poskrbel zanjo, kako se je božja Previdnost spet izkazala – kakor vedno.

“Tukaj ga imam, svojega moža, toda srečna sem z njim. Še težje ure sva si delila, zakaj bi si ne mogla tudi teh. Otroci so šli vsak po svoje in midva sva spet sama, nekoliko bolj sama kot med vojno. Takrat ga nisem pustila ne k enim ne k drugim. Ostal je doma.”

“Pa zato nisem manj strahu preživel,” je s težko besedo izdaval svojo misel France. “Manj bi ga bil, če bi se pridružil tistim v hosti. O, Mici, drugače bi se nam godilo dandanašnji. Ti si kriva, da se nisem za – svobodo boril . . .”

“Svoboden boš, ko te bo zemlja zagrebla,” izstrelil kot rafal ženica, “ko te bo v nebesa sprejelo tvojih pet angelčkov, tvoji otroci, ki so šli pred nama v večni raj.”

Še o turškem kopitu je sopotnika poučila Mica, o katerem poje Stritarjeva pesem o Slevici. Tisti divjak je bojda rohnol, moril, požigal, toda ljudstvo je zaupalo v Križanega in Marijo, božjo Mater. Ljudje so se zatekli v cerkev na hribu, ko pa bi se bil moral spočeti krvavi boj – čudo, čudovito, glej! Konj se ni premaknil naprej, pribita mu je bila noga. Preplašil se je turški paša.

Plašan spusti se paša v beg,
za njim neverniki vsi vprek.

Oteti so kristjani,
Marija svoje brani . . .

To je res, to čudo – de slevska ženica. Saj pravi pesem na koncu:

Še dandanašnji priča vam
to zgodbo čudovito

za pragom v kamen konjsko tam
vpodobljeno kopito . . .

Še se na svetu dogajajo čudeži. Mica je prepričana o tem. Tudi vse njeno življenje – pravi – je en sam čudež. Sopotnik, ki je poslušal njeno zgodbo ter videl njene srečne oči vsemu nakljub, se je čutil majhnega ob tej ženi. Ko je nadaljeval svojo pot, jo je nosil s

seboj, njene krike, umiranje njenih petih otrok, Franceta, ki zanj skrbi z vso ljubeznijo . . .

In čutil je, da je slevska ženica resnično čudež za današnji svet, otrok sonca, ki je svobodna v svoji revščini in nosi v sebi srečo. Da, večno otroštvo nosi v sebi, ker vselej nosi v svojem srcu hvalnico Bogu: Bog bo dal, Bog bo poskrbel, najbo vekomaj hvaljeno njegovo ime!

Nova
Štifa
pri
Sodražici

Šola in slovenščina

ZA večino slovenskih novonaseljencev je slovenščina jezik, ki ga vsak v življenju najboljše obvlada. Z angleščino si pridobi jezik za sporazumevanje v novem okolju, ki mu predvsem zadostuje za vsakdanje potrebe. Priseljenc čez teden trdo dela ter ima malo časa za svoje in prijatelje. Nedelja pa je dan počitka ter družabnosti med svojimi. V tej skupnosti, ob spominu na rodne kraje in svoje ljudi, občuti domačnost; ob slovenski besedi, pesmi ali igri potrjuje ter ohranja svojo navezanost na slovenstvo. Iz te potrebe po slovenski skupnosti so si naseljenci sami zgradili cerkve in svoje društvene domove ter ustanovili etnične šole.

Cerkvena središča in društva so si poiskala za pouk slovenščine sposobne ljudi, ki so prišli iz vrst bivših slovenskih učiteljev, ali pa so bili osebe z dovršenimi srednjimi šolami, študenti ter diplomanti univerz in visokih šol. Pouk je bil v rokah učitelja, vse ostalo pa v pristojnosti skupnosti, ki je šolo organizirala.

Poučevanje v takimenovanih etničnih šolah ni lahko. Odvisno je toliko od pogojev kot sposobnosti učitelja, zavzetosti učencev za pouk, učnih knjig ter pripomočkov, pričakovanja staršev in podobno.

Učenci so se lahko naučili pisati, brati, govoriti; naučili so se pesmi za deklamiranje, pripravili igre in ob raznih prilikah nastopali na društvenih priredi-

tvah. Prednost teh šol je, da se z društvenim vzdušjem lahko boljše posreduje zavest slovenske skupnosti kot pa v razredu državne šole.

Sprva so društva sama vzdrževala svoje šole. V drugi polovici sedemdesetih let so pa lahko dobivala denarne podpore potom vloženih prošelj na pristojne državne urade za etnične zadeve, kmalu nato pa redno podporo po številu učencev – dovolj za delno kritje stroškov, ne pa za plačo učiteljev, ki na splošno poučujejo brezplačno.

Za avstralske Slovence je bila velikega pomena vpejlava slovenščine v državni srednješolski sistem. Težave za maloštevilne jezikovne skupnosti so tudi v tem, da ne zmorejo zbrati prepisanega števila študentov za pouk v razredu na krajevni srednji šoli. Zato imajo pri ministrstvih za šolstvo posebne oddelke, ki skrbijo za poučevanje in ocenjevanje jezikov ob sobotah dopoldne in to po večjih predelih mesta, na takimenovanih centrih. V Melbournu je to bila "Saturday School of Modern Languages", zdaj preimenovana v "Victorian School of Languages", v Sydneyu pa "Saturday School of Community Languages".

Na centrih sobotnega pouka se poučuje vrsta jezikov. Vodstvo centra je v rokah nadzornika ("Supervisor"), po razredih pa poučujejo učitelji ("Language Instructor"), ki so pogodbeno nastavljeni; potem pa

še administrativni nameščenci kot je na primer knjižničar.

Poleg želje staršev, da pošljejo otroke na študij slovenščine ob sobotah, poleg pripravljenosti študentov za učenje in poleg vneme učiteljev, je bilo za izpolnitev pogojev sprejema slovenščine v viktorijski šolski sistem potrebno tudi ustanoviti v Melbournu "Združenje slovenskih učiteljev Viktorije" (1976) in v Sydneyu "Slovenski šolski odbor za N. S. W." (1978). Naloga obeh teh slovenskih organizacij je bila v začetku pripraviti določeno število študentov, preskrbeti knjige, predlagati učitelje, učne načrte in tako naprej. To delo se je nadaljevalo v podpiranju delovanja slovenskih razredov v sobotnih šolah vse do danes in še bolj bo potrebno v naprej.

Poučevanje slovenščine je bilo tako uspešno, da je bila slovenščina kmalu priznana na stopnji mature ("HSC"). Najprej so to dosegli v Sydneyu (1979) in kmalu nato v Melbournu. Seveda ni šlo brez pomoči in razumevanja nekaterih posameznikov. — Upoštevanje slovenščine na maturitetni stopnji pri vpisovanju je lahko prišlo našim visokošolcem prav in je tudi sicer dobra spodbuda za učenje slovenščine.

Zvezna vlada je proglasila učenje angleščine in še enega jezika za del vladnega programa ("National Policy in Languages" — 1987) in upajmo, da bodo za to zagotovljena primerna finančna sredstva.

+ + +

V Avstraliji še nimamo enotnega šolskega sistema in so razlike med posameznimi zveznimi deželami ("States"). Zato si oglejmo položaj v Viktoriji, kjer so na občnem zboru "Slovenian Language Teachers, Parents and Students Association of Victoria" razpravljali o vprašanjih, ki utegnejo zanimati rojake, čeprav sami nimajo opravka s šolanjem.

V nedeljo 20. novembra 1988 so imeli člani "Viktorijskega združenja slovenskih učiteljev, staršev in študentov" (S. L. T. P. S. A. V.) sobotnega pouka slovenščine svoj letni občni zbor v prostorih Slomškove šole v Kew-u.

Iz letnega poročila predsednice gospe Aleksandre L. Ceferinove je povzeti, da gremo v šolstvu v finančno težje čase. Smo že v dobi, ko je življenjski standard naše in prihodnje generacije odvisen tudi od novega znanja in višjega izobraževanja.

Zato smo v Viktoriji že nekaj let v procesu šolskih reform. Osnovne in srednje šole z maloštevilnimi učenci se ukinjajo in združujejo v večje. Ukinjene šole z zemljišči država prodaja. Struktura šolske administracije se menjava in racionalizira. Prenos mnogih dosedanjih funkcij ministrstva je na regionalne šolske urade in šolske svete posameznih državnih šol. Tako so v zadnjih letih ukinili nekatere oddelke in tri tisoč

delovnih mest na ministrstvu. Nekateri uradniki so bili prestavljeni, ali pa odslovljeni z odškodnino.

Za pouk slovenščine je velike važnosti formiranje "Victorian School of Languages", ki v spremenjenih pogojih nadaljuje delo "Saturday School of Modern Languages". Ta je bila po preko petdesetletnem delovanju ob koncu leta 1987 ukinjena in poseben šolski svetovadni odbor je zagotovil prenos na reformirano strukturo.

Zdaj šteje Victorian School of Languages okoli 9500 študentov, ki se učijo 31 etničnih jezikov. Poučuje preko 500 jezikovnih inštruktorjev. Njihov status še vedno ni povoljno rešen, saj so med njimi tudi univerzitetni predavatelji, višji učitelji, poleg učiteljev z ne-avstralskimi kvalifikacijami itd. Sobotni pouk se vrši na 31 centrih širom Viktorije.

Okoli 1600 študentov V. C. E. uspešno zaključi študij jezikov, kar je v odstotkih 97%, medtem ko je povprečje za Viktorijo 80%.

Formiran je šolski svet. Ta odločuje o vodstvu šole, važnih zadevah financiranja ipd. Sestavljen je iz petih zastopnikov staršev, dveh nadzornikov, dveh učiteljev, enega zastopnika uradnikov in ravnatelja.

Postopek upravljanja in informiranja v V. S. L. ostane isti. Glede informacij naj se starši najprej obrnejo na učitelja. Če s tem niso zadovoljni, naj se obrnejo na nadzornika centra (supervisorja) ustno ali pisмено.

Šolska disciplina je določena s pravilniki in je zadeva učitelja, supervizorja in nadrejenih.

Šolski pouk je tri ure tedensko. V prvih dveh urah je poudarek na poučevanju slovenskega jezika in književnosti, v tretji uri pa spoznavanje slovenskega kulturnega življenja tukaj in v Sloveniji.

Šola ima omejen proračun. Maloštevilni razredi se ne bodo tolerirali kot poprej in razredi izpod deset študentov bodo takoj ukinjeni. Enako tudi razredi, ki ne dosežejo predpisanega standarda. Večji poudarek bo na učinkovitem poučevanju.

Letošnji viktorijski maturanti iz slovenščine so bili eden najboljših letnikov. V Geelongu je maturiralo pet dolgoletnih študentov: Sonja Kuhar, Julie Kure, Natalia Melnyk, Jože Ramuta in Tanya Surlan. V Melbournu pa so bili letos trije: Tony Bogovič, Roland Mrak in Mary Petelin. Vsi so uspešno položili zaključne izpite iz slovenščine. Čestitamo!

Učitelji slovenščine požrtvovalno učijo. Pouk v enem razredu na več stopnjah je zahteven in lahko tudi težaven glede na disciplino. Seveda se skuša šibkost odstraniti.

Visokošolski študij slovenščine v Melbournu je mogoč na oddelku za slovanske jezike. Možnost študija je samo v kombinaciji z drugim slovanskim jezikom v višjem letniku lingvistike.

Na vpeljavo slovenščine na univerzo ni misliti, ker ni dovolj študentov. Zato smo že pred leti priporočali, da je najboljša možnost za višje študije slovenskega jezika in kulture v Sloveniji. Kulturno okolje podeljuje tamkajšnjemu študiju še posebno vrednost. O tem se lahko prepriča vsakdo, ki potuje z družino v Slovenijo na obisk: po vrnitvi mnogi otroci rajši in boljše študirajo. Velik napredek je opaziti posebno pri študentih, ki obiskujejo v Sloveniji seminarje slovenskega jezika. Ljubljanska univerza že leta nudi na razpolago nekaj brezplačnih štipendij in nekaterim študentom so prišle prav.

V zadnjih dveh letih v Sydneyu govorijo o ustanovitvi slovenskega oddelka na Macquarie univerzi. To naj bi ne bilo samo v prid Sydneyu, ampak tudi študentom širom Avstralije, ker bi bila možnost študija preko dopisovanja. Akcija je vredna podpore, vendar je v prvi vrsti na vladah, da oddelek financirajo. Slovenci v Sydneyu so tudi ustanovili odbor za zbiranje denarja in prispevki so dobrodošli.

Ne glede na vse gornje pa bo slejkoprej potrebno začeti akcijo fonda za podeljevanje štipendij ali podpor potrebnim in talentiranim študentom slovenščine. Le tako se bo ohranila slovenska dediščina na dostojni višini.

Po poročilu predsednice je govoril blagajnik g. Vinco Marn. O vprašanju članarine naj odloča bodoči odbor, ker bo treba uravnovesiti izdatke kot so kopiranje, poštnina ipd. . .

Sledila so poročila o delu pododborov:

— Pododbor za učne načrte (A.L. Ceferin) je imel več sestankov, katerih so se udeleževale učiteljice

Pavlina Bencan, Viki Mrak, Jožica Paddle - Ledinek in Lucija Srnc poleg drugih odbornikov.

— Pododbor za vpisovanje študentov pod vodstvom g. Vinka Marna je uspešno izvedel kampanjo za vpisovanje.

— Pododbor za obveščanje (Margareta Lenarčič) je dobil pri etničnem radiu razumevanje in pomoč za potrebe študentov.

Po končanih poročilih je sledil živahen razgovor. Delo odbora je bilo odobreno; dobil je razrešnico in izvoljen je bil novi odbor. Poleg nekaterih prejšnjih odbornikov so novi člani iz vrst staršev: mesto tajnice je prevzela gđc. Katarina Vrisk (poklicna srednješolska učiteljica); ga. Tilka Lenko (blagajniški posli), ga. Mira Pintar in g. Ivan Petelin. Ob začetku novega šolskega leta bodo lahko kooptirani novi odborniki, npr. predstavniki novih študentov.

Ena izmed mater je povedala žalosten primer, da njen sin ni mogel v 12. letniku študirati slovenščine in mu je morala celo za angleščino najeti inštruktorja. — Šola ni ravnala v korist, temveč bolj v škodo študentu. Tak primer, ki najbrž ni osamljen, je pa dokaz, da je učenje jezikov lahko tudi za našo mladino težavno. Sklep je bil, da bo treba temu v bodočnosti posvetiti še posebno pozornost in pravočasno intervenirati na pristojnih mestih, da se kaj podobnega več ne dogodi.

Z gornjim je bil potek razgovora samo nakazan, saj se je govorilo še mnogo več. Občni zbor je zaključil vodja zborovanja g. Ivan Petelin ob odobravanju vseh navzočih. Zadovoljni smo se vračali na domove, a tudi v mislih na delo, ki nas čaka.

ALEKSANDRA L. CEFERIN

Prešernov
spomenik
v Ljubljani

JANEZ VASLE

med nami

Mladi basist je prišel na kratek obisk iz Argentine, kjer bil v Buenos Airesu rojen v slovenski družini. Poleg dličnega glasu smo občudovali tudi njegovo znanje matrinega jezika in slovensko zavest. V Argentini je sodeloval sedem let pri slovenskem zboru Karantanija, pevske udije pa dokončal na Institutu za umetnost znamenitega Teatra Colon v Buenos Airesu in tam sodeloval tudi pri več operah. V petju se je izpopolnjeval še v Londonu, a Dunaju pri slovenskem opernem pevcu Antonu Dermoin v Ljubljani, kjer je lansko leto nastopil tudi s cerkvenim koncertom ob spremljavi Huberta Berganta. Leta 1983 si je pridobil prvo nagrado na 10. argentinskem natečaju za mlade soliste, v septembru lanskega leta pa tekoval pri "Luciano Pavarotti International Voice Competition" v operni hiši v Filadelfiji, ZDA, za kar ga je v avgustu 1987 izbral sam Pavarotti. V kratkem času bivanja Avstraliji je imel naš rojak Vasle koncerte v Melbourneu, ydneyu in Geelongu.

*Pozdrav našim
avstralskim
slovencem
Janez Vasle*

"SLOVENSKA narodna skupnost v Argentini je podarila našemu narodu lepo število mladih, a že svetovno priznanih znanstvenikov in umetnikov, ki so ohranili ljubezen in spoštovanje do naroda, kulture in jezika svojih staršev. Med nje spada tudi gospod Janez Vasle.

Čprav je g. Vasle tudi novinar, ga nocoj pozdravljamo v našem verskem in kulturnem središču v Kew predvsem kot opernega in koncertnega pevcu, ki je pripravljen deliti z nami svoj pevski dar in nam nuditi s skrbno izbranim sporedom lep in prijeten glasbeni večer."

Z gornjimi besedami in s prisrčnim slovenskim "Dobrodošel!" angleškim "Welcome!" in španskim "Bienvenido!" je g. Zvone Hribar predstavil v soboto 21. januarja ljubiteljem umetnih in narodnih pesmi

mladega slovenskega gosta iz Argentine, ki se je mudil v Avstraliji na kratkem obisku pri svojih sorodnikih.

Polna dvorana je s toplim ploskanjem pozdravila prihod g. Vasleta in njegove klavirske spremljevalke ge. Peggy Hampton na oder. Mnogim udeležencem je bil g. Vasle že delno poznan z naše božične polnočnice, ko se je pridružil našemu cerkvenemu zboru ter s svojim prijetnim basom pripomogel, da je na sveti večer pesem še mogočnejše oznanjevala rojstvo našega Odrešenika. Ali pa so ga poslušali na kratkem in brez posebnega oglaševanja pripravljenem cerkvenem koncertu na Štefanovo po deseti maši.

Dvorana se je umirila, ko je g. Vasle dal z glavo znak svoji klavirski spremljevalki, da je pripravljen. Zavladala je tišina, polna zadržanega pričakovanja.

Glasbeni spored je bil razdeljen v dva popolnoma različna dela — mednarodnega in slovenskega. V obeh je imel g. Vasle priložnost nakazati občinstvu širnost svojega pevskega poznanja, različnost tehnike predvajanja ter globokost doživetja — vrline, ki jih mora obvladati umetnik, ki hoče napraviti stik s poslušalci. In stik z zbranim občinstvom je bil ta sobotni večer takoj ustvarjen. Zanimivo je bilo opazovati tudi razvoj stika, kako se je spopolnjeval in poglobljal z vsako točko sporeda.

Otvoritveni Beethovnov samospev "Ich liebe dich", ki so mu sledili še samospeli Brahmsa, Schuberta in

Dowlanda, vsi značilni po svoji zahtevnosti obvladanja glasu in tehnike, so bili sprejeti z discipliniranim odobravanjem, ki je izražalo predvsem cenitev uglednosti in zvočnosti glasu ter samozavestnosti nastopa. "Pueblito, mi pueblo" (C. Guastavino) in "Azulao" (J. Ovalle) pa sta dali duška španski vročernosti in odkrili, kako se je v Vasletu, že v Argentini rojenem, slovenska narava navzela španskega duha, ki lahko ogreje tudi srca slovenskega porekla. To je bilo čutiti v ploskanju, s katerim je občinstvo nagradilo umetnika. Črnski duhovni, "Swing Low, Sweet Chariot" in "Git on Board Little Children", sta potrdili Vasletovo sposobnost za vživetje v kulturno doživljanje čustvene globine drugih narodnostnih skupin.

Toda g. Vasle, tudi če bi hotel, ne bi mogel zatajiti, da je Slovenec s srcem in dušo, kadar zapoje slovensko pesem, zlasti slovensko narodno pesem. V drugem delu večera, ki je bil izključno namenjen slovenski narodni pesmi, smo dojeli Vasleta in njegovo izvajanje s polnostjo umetniškega užitka in čustvene doživljanja. Stik v drugem delu večera je bil domač, sproščen. Pevec in zlasti še slovenski poslušalci, smo si bili bratje in sestre, katerih čustva so v tistem trenutku obiskovala kotičke naše domovine in obujala spomine, ki jih nosimo skrite v srcih. Komu se ne bi stisnilo srce ob "Kaj ti je deklica", ko je deklica oblekla črn gvant, ker ta, ki mrtev leži, je bil njen izbrani fant — ko smo sami doživljali največjo žalost slovenskega naroda! Komu se ne bi porosilo oko ob "Gor čez izaro", ko se zavedamo, kako smo izgubili zibelko slovenstva, ali pa ob pesmi "Ko so fantje proti vasi šli", v kateri se skriva tolikšna tragika našega naroda!

Ni bilo nič nenavadnega, da je vsaki pesmi sledilo navdušeno odobravanje, ki je onim, kateri znajo poslušati, odjekalo: "... še smo Slovenci in Slovenci bo-

mo ostali v naših srcih in srca naših otrok bomo polnili z ljubeznijo do slovenskega naroda ..."

Bogatost Vasletovega glasu, doživetje sporočila pesmi in sproščenost, ki jo dopušča narodna pesem, vse to se je zlivalo v umetniško ustvarjalnost in je prevzelo vse navzoče. Največji izraz hvaležnosti, ki jo more občinstvo pokazati umetniku ob takem doživetju, je "standing ovation". Ne vem, če je mladi Vasle pričakoval tako nagrado — da jo je cenil, smo spoznali, ko nam jo je vračal s številnimi "encore" — vsi so bili navdušeno sprejeti in ploskanje kar ni hotelo prenehati. Tudi praktični dar in pa "zdravilo" za njegovo grlo sta bila poplačana z novimi "encore".

Brez dvoma bomo vsi, ki smo imeli priliko spoznati g. Vasleta ter njegov pevski dar, z zanimanjem sledili njegovemu umetniškemu dozorevanju. Nastopi našega pevca v Salon Dorado teatra Colon v Buenos Airesu, glasbenih središčih Brazilije — Porto Alegre, San Pablo, Rio de Janeiro, na različnih južnoameriških radijskih postajah, v ZDA kot tudi v Ljubljani in drugih evropskih mestih, dokazujejo njegovo umetniško nadarjenost in sposobnost, ki je že zbudila svetovno pozornost.

G. Vasletu, ki se je teden po koncertu v Kew vrnil v Argentino — upam da z lepimi spomini na Avstralijo in naše slovenske skupnosti —, iskreno želimo, da bi njegova umetniška bodočnost bila polna uspehov in ustvarjanja. Gospe Peggy Hampton, ki se je preko Vasleta prvič spoznala s slovensko pesmijo in jo cenila, tudi naše priznanje za njeno brezhibno spremljavo na klavirju.

Misel in želja, da bi znali še bolj ceniti naše mlade umetnike Slovenije v svetu. Zelo lepo bi bilo, če bi Janezu Vasletu sledili med nas Bernarda Fink, Marko Fink, Marko Bajuk in drugi mladi pevci v Argentini.

Z. H.

Bela
Ljubljana

1921 – 1943

Približanje pesniku Balantiču

Članek smo prejeli iz Argentine in je malenkostno za tisk popravljen predavanje arhitekta JURETA VOMBERGARJA. Z njim naj tudi nas približa našemu pesniškemu velikanu Balantiču!

NAPROŠEN sem bil, naj ob priložnosti, ko smo proslavljali 45-letnico smrti FRANCETA BALANTIČA, nekaj povem o njem. Najprej sem si mislil, kaj naj bi jaz, ki nisem literat, govoril o pesniku, četudi ga sicer dobro poznam in cenim kot enega največjih v naši literaturi. Takoj nato pa sem pomislil, da mi je vendar ta pesnik, na način kot bom povedal, bolj blizu kot kak drug. Blizu po svoji življenjski usodi in celo zelo blizu po mojih družinskih vezeh.

Svet je res majhen, to že vemo, naš mali slovenski svet še prav posebno.

Moj tast — dr. Tine Debeljak — je bil tisti, ki je Balantiča odkril in bil njegov mentor. On je prvi izdal zbirko njegovih pesmi in potem, ko je bil "Balantič" prepovedano ime v Sloveniji, to zbirko znova izdal v emigraciji. On je prvi kritično ocenil njegovo delo in mu dal veljavo, katero danes že nihče več ne zanikuje, tudi v domovini ne.

Na to družinsko vez so mislili, ki so me povabili, naj kaj povem o Balantiču, pa menili tudi, da bom jaz imel najlažji dostop do gradiva o pesniku. Niso se motili. Debeljak bi bil seveda najbolj primeren za mojo nalogo, a na žalost to ni več mogoče zaradi njegovih let. (Prav v tej številki sporočamo, da je dr. Tine Debeljak 20. januarja umrl. Op. ur.)

Pa še drugi družinski spomini me povezujejo z Balantičem. Lahko povem zanimivost, da sem po svoji mami iz družine Benkovič — sosed Balantičeve družine na robu mesta Kamnika. Le sadovnjak je vmes. Moja mati, moji strici in tete (po domače Tomanovi) in Balantiči (po domače Joškovčevi) so si bili prijatelji iz otroških let in sošolci. Tako je bila moja mama sošolka Francetove sestre, France pa sošolec moje najmlajše tete. Naneslo je celo, da je bil moj oče birmanski boter Franceta Balantiča. Pravilneje rečeno: bil je namestnik botre Minke Benkovič por. Senica iz Domžal, tete moje mame in znane dobrotnice, katero imajo še danes mnogi v najlepšem spominu.

Tako sta v mojem družinskem albumu dve fotografiji s Francetove birme, kjer na vrtu pred Balantičevimi hišo sede moji starši (takrat še neporočeni), birmanc France Balantič, njegovi sestri, botra Minka Senica in še nekateri sorodniki. Res lep spomin.

Ko sem pripravljal te vrstice in prebiral razno gradivo, sem zasledil nove podatke, vsaj zame kaj zanimive, ki kažejo na prijateljske vezi med družinama Benkovič in Balantič. Tu jih je nekaj:

- družina Balantičeve matere je tudi bila soseda Benkovičev;

- Balantičeva mati je bila kot dekle hišna pomočnica pri teti moje mame Minki Senica, kasnejši birmanski botri;

- ko se je Balantičeva družina morala na hitro izseliti iz hiše, kjer so dotlej živeli, so dobili začasno bivališče v bližnji hiši, ki je bila last Senicovih.

In ker sem že pri teh družinskih vezeh, naj omenim tudi to: France Balantič je rad igral na odru in sicer v gledaliških igrah, katere je prirejalo kamniško dijaško počitniško društvo. Tako je igral tudi v igrah mojega očeta. Moj oče je bil namreč zelo aktiven član omenjene dijaške organizacije. Med drugim je uredil za tiste čase kar luksuzen društveni zbornik "Na bregovih Bistrice", katerega sem kot otrok rad prebiral. Da bolj razumete to očetovo navdušenje nad kamniškim kulturnim življenjem — po rodu je bil Joža Vombegar sicer iz Cerkelj —, naj pripomnim, da je imel v Kamniku pač svoje dekle Marjanco Benkovič, kasnejšo mojo mamo.

Pa še to: duhovni vodja kamniškega društva je bil zdaj že pokojni duhovnik Vilko Fajdiga. Njemu sem po vojni več let ministriral v cerkvi v Kosozah pri Ljubljani. Ko smo se — zapozneli emigranti iz leta 1954, družini Debeljak in Vombegar — odpravljali na pot v Argentino k svojim, je imel za nas in našo srečno vožnjo mašo.

To so družinski spomini. Naj ilustrirajo, kar sem že dejal, kako je naš slovenski svet majhen; kako so življenjsko pota Slovencev iz različnih krajev, celo različnih celin in generacij, med seboj prepletena; kako smo Slovenci doma in po svetu ena sama velika družina, na različne načine povezana — bodisi krvno ali duhovno — s prijateljskimi vezmi. Zdi se mi primerno in pomembno, da se tudi te stvari povedo in ohranijo, da se tega zavedo in pomnijo naši otroci, naši potomci.

/Še več o Balantiču prihodnjič/

SVETA DRUŽINA

Fr. Janez Tretjak, O. F. M.,
Holy Family Slovene Mission,
51 Young Ave, W. Hindmarsh, S. A., 5007
(P. O. Box 159, Hindmarsh, S. A., 5007)
Tel.: (08) 46 9674

BOŽIČNI PRAZNIKI so za nami z mnogimi vtisi. Letos bi poudaril izreden obisk mladih pri polnočnici. Po širnem svetu mladi iščejo stik z Bogom: materialne dobrine jih niso osrečile in vračajo se k Cerkvi. Gotovo k temu pripomore tudi zunanja oblika praznovanja. Ne le naša, tudi druge narodnosti ugotavljajo, da jaslice izredno privlačijo: ob njih se tudi mladina zamisli in v zbranosti moli. Za vsaka taka spoznanja moramo biti Bogu hvaležni. Gotovo so tudi jaslice lepo pastoralno delo, ki morda večkrat spregovori globlje kakor besede.

Seveda je k lepemu praznovanju pripomogla tudi skupna priprava na spoved. Udeležilo se jo je veliko rojakov, mladih in starejših. Prepričan sem, da bo to vzdušje sprave ostalo v naših srcih skozi vse leto; ako bomo prilivali molitev, bo rast zagotovljena.

Rad bi omenil najmlajše, ki se vsako leto udeležijo polnočnice s slovesnim vhom: z lanternicami v rokah v procesiji spremljajo Jezusa ter ga simbolično položijo v jaslice. To je nekaj edinstvenega in vsi, ki imamo otroke radi, vemo, da so ta nedolžna bitja res vredna in jih je Jezus vesel. In čeravno so stari komaj tri ali štiri leta ter kljub nočni uri niso nič zaspani. Morda starši in znanci pridejo k polnočnici prav zaradi njih. Prepričan sem, da bodo tem otrokom božiči zgodnje mladosti ostali v globokem spominu ter bodo tudi kasneje kot odrasli radi prihajali k maši.

Za vsa ta praznična doživetja je bilo mnogo marljivih rok, zlasti teh, ki so pomagale pri urejanju jaslic. Naj omenim vsaj nekatere, ki imajo posebne zasluge: G. Ivan Cetin je mojstrsko napravil hišice in blejsko cerkvico, celo zvon želja je imela. Da pa je izgledala privlačna, jo je Slavko Ivančič čudovito pobarval, da je bila v gozdu zelenja na otoku prava lepota. Naš stari mojster Tone Jesenko in njegov pomočnik Stelio Likar sta pripravila prostorno hišo, kjer so prebivali golobje pavčki — saj golob pomeni nosilca miru. Oče Ahlin pa je — kot vsako leto — spet pripeljal lepe bore, ki jih za naš božič posebej neguje: ko vstopiš za božič v našo cerkev, imaš občutek, da si sredi gozda nekje v domovini. — Seveda je bilo še veliko drugih

pomočnikov, a preveč bi vzelo prostora, da bi našteval vse. Naj vsem velja beseda zahvale! Če Bog da, bomo za prihodnji božič spet pripravili kaj novega in izvirnega.

Na nedeljo 8. januarja pa smo imeli naše žegnanje: zavetnike naše cerkve smo slavili. Kot objavljeno že pred božičem, je bil med nami za to priložnost spet adelaidski nadškof Leonard Faulkner. Čeravno je na isti dan Slovenski klub priredil piknik, se je cerkvene slovesnosti in zakuske v dvoranci udeležilo presemetljivo veliko število rojakov. Saj je srečanje z našim nadpastirjem vedno zelo prijetno in domače. Nadškof je bil zopet zelo dobro razpoložen ter je odšel iz naše dvorane med zadnjimi. Pri vsakem obisku je iznenaden, ko vidi pri maši toliko mladih in kako vzorno sodelujejo. Ugaja mu naše družinsko vzdušje. Že dan po obisku se je pisмено zahvalil naši skupnosti in pravi med drugim: "... Thank you very much for your hospitality and your generous gift on Sunday. I really enjoyed my visit to the Slovene Community. In particular I am impressed by the participation of such good young people ..." Konča pa svoje vrstice z blagoslovom in z objlubo, da bo našo skupnost priporočal Bogu v svojih molitvah.

Z letošnjim žegnanjem smo združili tudi praznovanje zlate poroke Cetinovi. Nadškof je zlatoporočencema ob koncu maše čestital ter jima podelil svoj blagoslov. Voščilo so se pridružili vsi zbrani verniki z mogočnim aplavzom ter darom košare petdesetih rdečih nageljnov.

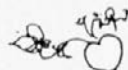
Praznovanje v dvorani je trajalo do poznih popoldanskih ur. Ob razhajanju smo si vsi zaželeli — in to je posebej izrazil tudi nadškof — še veliko takšnih prijaznih družinskih srečanj. Bog daj!

Kaj pa bo v postnem času v naši cerkvi? Vsaki petek zvečer bo po maši pobožnost križevega pota. Posebej ste vabljeni vse družine, da si vsaj enkrat v postnem času vzamete en petkov večer za našo skupno molitev križevega pota. Tudi za velikonočno spoved bo priložnost vsak postni petek zvečer po maši, ali pa v nedeljo pred mašo. Izrabite prilike, ki se vam ponujajo!

Radijska oddaja v priredbi našega verskega središča je vsako sredo zvečer ob 7.30 na valovih etnične radijske postaje 5 EBI FM. Vabljeni k poslušanju!

O slovenski šoli našega verskega središča pa berite poročilo ob desetletnici na strani 29 te številke ("Križem avstralske Slovenije"), ki ga je napisal vodja šole, dr. Stanislav Frank. Je kaj zanimivo in tudi veliko pove.

P. JANEZ

IZPOD TRIGLAVA

“MARSIKAJ je ob letošnjem božiču bilo nenavadno — ali bo jutri postalo samoumevno?” se je v podnaslovu božičnega poročila v “Družini” vpraševal Jože Zadavec. Zares: letošnji božič v Sloveniji je bil kaj zgovoren. Za dela prosti dan ga sicer še niso oklicali — saj tokrat je padel na nedeljo in je bil že zato nedelavnik. Morda letos . . .

Praznično razpoloženje se je poznalo na vsak korak. Vernikom je preko televizije voščil predsednik RK SZDL Jože Smole, prav tako preko televizije je na sveti večer nadškof Šuštar obiskal vse domove s svojo božično poslanico. Tudi razni drugi sporedi na TV so se dotaknili božiča, kakor so prišle prvič božične pesmi tudi na radio. In iz stolnice je Radio Ljubljana tokrat prenašal slovesno nadškofovo polnočnico, Radio Študent pa božično zorno mašo. Dnevni tisk ni zaostajal za radijsko ponudbo, od ljubljanskega Dela pa do Pomurskega vestnika. Domala v vsakem časopisu je bilo kaj, kar je bralca opozorilo na božično prazničnost v Sloveniji. Kdo bi si to mislil še pred nedavnim! Kakor da bi v svoji uporni ihti hoteli nadoknadi, kar je bilo v dolgih letih zamujenega . . .

Ob prebujanju samozavesti in iskanju svobodne poti v demokracijo je bruhnila iz naroda na dan tudi dolgo zadržana verska zavest. Bog daj, da bi ji bližnja bodočnost pripravila dobra tla, domovini pa res prinesla tisto svobodo, ki jo vsak narod potrebuje za svoj razvoj ter od svojega vodstva upravičeno tudi pričakuje! Naj bi to pričakovanje ne bilo zaman!

TUDI SVETI MIKLAVŽ, ki ga je takoj po vojni tako neusmiljeno in krivično zamenjal Dedek Mraz, se je spet pojavil na ljubljanskih ulicah. Z velikim navdušenjem je presenečena množica spremljala svečani sprevod angelov in parkljev ter priljubljenega svetega škofa Miklavža. Sprevod se je vil od cerkve sv. Florjana pod Gradom prav do Mestne hiše — v veliko veselje otrok, ki kaj takega še niso videli, starejšim pa v topli spomin na predvojna leta daleč nazaj . . . Poklicnim igralcem ljubljanskega gledališča lahko samo čestitamo. Naj bi se prizor ponovil tudi letos in naslednja leta!

DR. STANISLAV LENIČ, ljubljanski pomožni škof in že več let tudi vrhovni dušni pastir slovenskih izseljencev, je zaradi starosti in bolezni stopil v zaslužni pokoj. Med nami je bil leta 1973 ob evharističnem kongresu v Melbournu in ob tej priliki blago-

slovil cerkev sv. Rafaela v Sydneyu. Tudi avstralski Slovenci se mu zahvaljujemo za vse, kar je v teku let storil za slovenski narod doma in po svetu. Želimo mu zlasti zdravja, da bi leta pokoja preživel v miru in zadovoljstvu. — Dr. Lenič je bil v vojnem času tajnik škofa Rožmana in je moral zato po vojni pretrpeti več let zavora. V zadnjem času je imel že nekaj zanimivih intervjujev (zadnjega smo brali v ljubljanski “Mladini” ob koncu decembra), kjer je brez strahu povedal svoje misli in branil resnico, zlasti glede tako oklevetanega škofa Rožmana.

Na seji škofovske konference so slovenski škofje naprosili koprškega škofa **Metoda Piriha**, da je sprejel Leničevo mesto vrhovnega pastirja za Slovence po svetu. Veseli smo tega in v dokaz nam je, da slovenska Cerkev z veliko skrbjo spremlja življenje tistega dela slovenskih kristjanov, ki živi izven ozemlja slovenskih škofij.

DA POKAŽEJO javno podporo četvorici (Janša — Tasič — Borštner — Zavrl), ki jo je vojaško sodišče obsodilo na zaporne kazni, se je 21. novembra zbralo na trgu pred slovensko skupščino nekaj tisoč ljudi. Bilo bi jih še več, a je prav ta dan močno sneženje oviralo prihod iz bolj oddaljenih krajev. Zbranim je med drugimi spregovoril tudi predsednik nedavno ustanovljene Slovenske kmečke zveze Janez Oman. Zavzemal se je za svobodne demokratične volitve in za možnost, da si ljudstvo samo izbira svoj parlament. To protestno zborovanje je v slovenskem jeziku pozdravil tudi predstavnik hrvaškega gibanja Svarun iz Zagreba.

25 - LETNICO je praznovalo v decembru slovensko letališče BRNIK. V tem obdobju je napravilo velik razmah, tako v potniškem kot tudi v tovornem prometu. Preko njega gre zdaj že 870.000 potnikov in okoli 9000 ton tovora na leto. Zlasti tovarni promet iz leta v leto hitro raste, kajti sodobna proizvodnja in gospodarski razvoj zahtevata vse več prevozov blaga z letali. Tudi število potnikov narašča ter mu za nadaljni razmah daje lepo možnost vedno močnejši razvoj turizma v Sloveniji.

SVETOGORSKO LETO so pričeli na Sveti gori pri Gorici na rožnovensko nedeljo, 2. oktobra. Ob potekanju 450-letnice pričetka Marijine božje poti na Skalnici, kjer se je leta 1539 pastirici Urški Ferligojevi prikazala Marija in ji naročila, naj na vrhu gore pozidajo cerkev, bodo leto 1989 slovenske škofije slavile v znamenju Marije. Zlasti seveda koprška škofija, v kateri Sveta gora stoji in sprejema romarje. Letos je za rožnovensko nedeljo več romarjev obiskalo baziliko vrh gore, kakor navadno na take dneve. Slovesnost je vodil upokojeni koprski škof dr. Janez Jenko.

Ta dan je bilo na Sveti gori blagoslovljenih osem kopij Svetogorske milostne podobe, delo raznih moj-

strov od Sternena, prek Del Nerija in Lojzeta Perka pa do še živečega Izidorja Moleta. Za to priložnost so jih posodile razne župnije in osebe. Po blagoslovu so jih fantje in dekleta v slovesnem sprevedu odnesli iz romarske cerkve, da bodo pričele svojo pot po župnijah kopske škofije.

"PARTIJA (mišljena je seveda komunistična, kot edina politična stranka v Sloveniji. Op.) bi resnično dokončala in opravila svoje 'zgodovinsko poslanstvo', če bi razpisala svobodne volitve, zavedajoč se, da bi v tem primeru svojo absolutno politično moč izgubila, pridobila pa bi svojo (delno) legitimnost. Legitimnost se namreč preverja samo na svobodnih volitvah." To smo brali v ljubljanski "Mladini" dne 11. novembra, prišlo pa je izpod peresa Spomenke Hribar.

ZA ČLOVEKOVE PRAVICE se v Sloveniji zadnji čas res bolj in bolj potegujejo. Vedno več članov se vključuje in vedno več podpore je tudi s strani raznih skupnosti. Med te se je nedavno vključila tudi osrednja slovenska operna hiša v Ljubljani. V začetku decembra so vprizorili opero Danila Švara "Slovo od mladosti", pri kateri so čisti dohodek od vstopnine namenili slovenskemu Svetu za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin. — Zanima nas, ali je dar 10. 000 dolarjev, ki jih je namenilo Slovensko — avstralsko društvo v Canberri temu Svetu v Ljubljano (glej MISLI, rubrika "Križem avstralske Slovenije" na strani 285 lanske oktobrske številke) srečno prišel na mesto?

V PREMU je bil rojen slovenski pesnik Dragotin Kette in njegova rojstna hiša še stoji. Do pred kratkim je bila v njej podružnična šola, zdaj pa nič več. Tako so vaščani sprejeli hišo v lastno skrbstvo, da bi jo rešili propadanja in ohranili kulturnemu spominu. Med seboj so zbrali denar in popravili streho, da bi ne puščala in uničevala prostorov.

SESTAVA slovenske komunistične partije je kaj zanimiva. Lani enkrat je ljubljanska "Mladina" objavila rezultat ankete Ruplovega inštituta. Od 114. 000 članov Zveze komunistov Slovenije je 34% muslimanov, 14% Albancev, 8% Črnogorcev, 8% Hrvatov. 7

in pol odstotka Srbov in le 4, 6 % Slovencev, ostali odstotki (okrog 20) pa so razdeljeni med razne druge narodne skupine neSlovencev.

Slovenskih partijcev je torej komaj 5, 244. Oblast partije, ki hoče držati vse v svojih rokah, je v Sloveniji v rokah tujerodcev. Slovenska istovetnost ni torej problematična le z avtoriteto priseljenih delavcev, ampak dosti bolj zaradi priseljencev-partijcev, saj ima partija še vedno odločilno besedo na vseh področjih. Vsaj za enkrat. Kako dolgo, pa bo pokazala bodočnost . . .

DVA POTRESNA SUNKA je zaznal ljubljanski seizmološki zavod dne 5. decembra zvečer. Prvega so občutili prebivalci Metlike, žarišče drugega pa je bilo v območju Mute. Podzemsko bobnenje je verjetno marsikoga preplašilo, vendar pa sunka nista bila dovolj jaka, da bi povzročila škodo.

TRBOVLJE, naš znani rudarski kraj, zadnje čase po zaslugi termoelektrarne slovi predvsem po zelo onesnaženem zraku. Doslej vse prošnje in vsi protesti prebivalstva niso prinesli zadovoljivega učinka. Pa so učenci osnovnih šol dali pobudo za ekološki shod, ki so se ga pred Delavskim domom udeležili poleg delavcev in drugih občanov tudi šolski otroci, celo otroci vrtcev. Dejstvo je, da je ravno med najmlajšimi vedno več obolenj dihalnih organov, kar je očitno posledica onesnaženega ozračja.

Zanimivo je, da ravno v tem najbolj onesnaženem slovenskem mestu nimajo organiziranega gibanja za čisto okolje, ki naj bi odgovorne pri vodstvu občine prisililo k hitrejšemu ukrepanju.

Melbournskim Slovincem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

VIZZINI MEMORIALS

Proprietor: Giovanni Verga

9 TRAWALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

doma: 478 5375 in 465 7060

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako naše delo!

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

Sveto pismo v našem slovstvu

V TEM LETU bomo poskušali odkrivati sledi, ki jih je pustilo v slovenskem slovstvu SVETO PISMO.

Juriju Dalmatinu se imamo zahvaliti, da je božja beseda v celoti zadihala v našem narodnem jeziku. Z deli božje govorice pa so se naši predniki srečavali že od pokristjanjenja naprej. Poslušali in sprejemali so božjo besedo in ta je postala del njihovega življenja. O tem nam govorijo slikarje v naših cerkvah in kape-lah, na panjskih končnicah in na prti, kaj zgovorni narodni običaji in ljudska pesem.

Tokrat pogledjmo našo ljudsko pesem. Na bogastvo ljudskih pesmi so nas opozorili njeni zbiralci in zapisovalci. Med njimi je najbolj znan Karle Štrelj, ki je za Slovensko matico pripravil zbirko "Slovenske narodne pesmi". Delo je izšlo v šestnajstih snopičih med leti 1895 in 1923. Njegovo delo in delo njegovih prednikov nadaljujejo še danes, saj bogastvo naše ljudske pesmi še zdaj ni popolnoma odkrito. Tudi je ljudska pesem še vedno v nastajanju.

Ljudska pesem na najbolj popoln način izraža ljudsko govorico. Njen avtor je navadno posameznik, ki pa pove svojo misel tako, kakor je v navadi v njegovem življenjskem okolju. Ker je jezik ljudske pesmi živa govorica, razumljiva vsakomur, ta pesem med ljudmi zaživi in glede na kraje dobiva podoben narečij. Zato pozna včasih vsaka vas svojo verzijo iste pesmi.

Ljudske pesmi govorijo o vsem, kar se med ljudmi dogaja: o rojstvu in smrti, o ljubezni, o delu in praznovanju, o verovanju... V teh pesmih se odraža duša našega naroda.

Med ljudskimi pesmimi imamo tudi take, ki govorijo o Bogu, svetnikih in verovanju. Težko jim je dati neko skupno ime; to so verske, nabožne ali duhovne pesmi. Literarni zgodovinarji pravijo, da so te pesmi najmanj ljudske, kar pa je razumljivo, saj govorijo o verovanju, ki ni vezano le na en narod. Velikokrat zajemajo iz bogate zakladnice svetopisemskih zgodb. Priznana raziskovalka na tem polju, dr. Zmaga Ku-mer, lepo označi te vrste pesmi, ko pravi, da v njih ni sladkobne solzavosti ali zlaganega pobožnjastva. Besedila se v bistvu ne razlikujejo od cerkvenega nauka, niso pa pridigarsko učeča ali svetobežna. Preprost človek si je tudi nebesa potegnili na zemljo in vse božansko počlovečil, napravil domače, slovensko. Topla človečnost in otroško preprosta prisrčnost dajeta slovenski ljudski duhovni pesmi poseben čar.

Kako so te pesmi nastale? Že cerkveni očetje so sestavljali pesmi (himne), ki so jih peli ali molili na

PESEM O SV. ŠTEFANU

Sveti Štefanek je prvi bil,
Za Jezusom je smert storil.

V shodnicah lepo je učil,
Da bi Jude pregovoril.

No kaj mi Judi govoró?
Cez Štefana se razserdó.

Svetega Štefana vjamejo,
Ga v temnico veržejo.

Še se Jezusa derži
In z veseljem vse terpi.

Sdaj peljejo pa ga,
Vun iz turna te ga.

In kamenje poljejo.
Šent - Štefana poljejo.

No kaj je Štefan
Za sovražnike poljejo?

"Moj Bog, moj moj gospod!
Vsmili se, Jezus, te rod!

Ne zaderži jim
Temuč odpusti, te dolgi!"

To sveti Štefan
Svojo dušo v nebo spusti.

(Primi 16, 8 - 7, 60)

začetku vsakodnevnih molitev. Ko je krščanstvo postalo svobodna vera, so začeli verniki romati v svete kraje, nastala pa so tudi druga romarska središča na vseh koncih Evrope. Prav romanja so dala povod za celo vrsto novih pesmi.

Kako je bilo s temi pesmimi pri nas? Že prvi misijonarji so morali imeti neka slovenska besedila, s katerimi so nagovorili Karantanca. Iz dušnopastirskih potreb so si kasneje molitve in pesmi tudi zapisali. Tako imamo prvi zapis očenaša v Celovškem rokopisu (iz 14. stol.), prvo pesem pa v Stiškem rokopisu, ki je nastal okoli leta 1440. Vsebuje kitico velikonočne pesmi, ki so jo takrat ljudje prepevali ob prazniku Gospodovega vstajenja:

Naš gospud je od smrti vstal
od nega bridke martre;
nam je se veseliti
on nam hoče k trošti biti
Kyrie eleison.

Mnoge pesmi, ki so bile najprej v cerkveni rabi, si je ljudstvo prisvojilo in jih po svoje predelalo.

S protestantizmom smo dobili Slovenci prve pesmarice. Trubar poudarja, kako potrebno je "krščanske navuke, trošte inu molitve v pejsni zlužiti, da se tih istih ti mladi inu preprosti ležej navuče inu zamer-kajo". Protestantski pisci so se v svojih pesmaricah večkrat oprli na med ljudstvom že udomačene nabožne pesmi, le da so jih včasih predelali. Tudi katoliška stran je vseskozi skrbela za nabožno ljudsko petje, zato imamo danes res lepo zbirko pesmaric.

Misli, Jan./Febr. 1989

Pesmarice pa nikoli niso v celoti zajele ljudske nabožne pesmi. Vzrok je bil velikokrat v tem, ker so mnoge pesmi postale preveč sproščene, posvetne. Te pesmi so toliko bolj zanimive, ker so se še naprej ohranjale le kot ljudsko izročilo (niso bile zapisane) in so doživljale nove in nove predelave.

Med množico teh pesmi se le nekatere držijo svetopisemskih pripovedi. Najpeč je teh, ki govorijo o dogodkih okrog božiča. Ravno te so postale nekako najbolj "slovenske", tako v besedilu kot v glasbi. Kako prazen bi bil naš božič brez teh pesmi, ki jih tako radi poslušamo in prepevamo. Sem spada že angelovo oznanilo Mariji:

Je govoril ti angel, Gabriel imenovan.
"Ti bodeš spočela, rodila sinu,
Po katerem želuje zemlja in nebo."

Posebej bogato je opisana pot v Betlehem, ki se začne s cesarjevo zapovedjo:

Ana zapovd je venkaj šva
Od cesarja Avgustusa,
Da se cev svet podpisat ima,
Tud sveti Jožef z Marijo...

Božične pesmi se navadno končajo s prihodom svetih treh kraljev:

Ti sveti tri kralji, ti brumni možj,
So iz mesta Jeruzalema potroštani šli.
Zvezda gre pred njimi, jim sveti prav lepo,
Glih tam je obstala, kjer je dete b'lo.

Druga skupina pesmi, ki sledi svetopisemskim poročilom, govori o velikem tednu in veliki noči. Med

Misli, Jan./Febr. 1989

pesmimi, ki govorijo o Jezusovem trpljenju, je dobro poznan "zlato očenaš"; to je nekaj ljudski pasijon. V Št. Andrežu pri Gorici so ga začenjali takole:

Mol'mo ta sveti zlato očenaš,
Kjer ga moli Jezus neš
Pr' ni mizci rezani:
Je pršu dol z nebes.
Judje prtekujejo,
Jezusa u vrti lovijo,
Sa štrikami ga zvežejo,
Ga peljejo v en zelen gozd,
Tam iščejo drevca ravnega,
Za Jezusa prpravnega (...)

Pesmi o vstajenju niso tako številne, a jih je le nekaj. Velikonočna skrivnost je najprej razkrita ženam:

Žene se zjutraj vzdignejo,
K pokopališču pridejo.
Okolo se ozirajo,
Kamen odvaljen vidijo.

Tudi za druge praznike v cerkvenem letu se najde celo vrsto pesmi. Dostikrat si ljudski pesnik sposodi le svetopisemsko ime, vsebino pa doda čisto po svoje. Le v nekaterih primerih se pesem zvesto drži svetopisemskega besedila. Taka je na primer pesem o mučenstvu svetega diakona Štefana (necelotno besedilo je tukaj v okvirju).

Tudi Janez Krstnik je bil med našimi ljudmi priljubljen svetnik. Ena pesmi takole govori o njem:

V puščavah je prebival
V tri in tridesetem let'.
Njegova postelja bila
Je trda škatica.
Njegova jed je bila
Oj prapro korenje.
Njegova pít je bila
Oj rana rósica.

Zakaj je bil našim ljudem prvi Jezusov čudež tako pri srcu, nam ni treba ugibati:

Marija je vedno skrbela za nas,
Tam v Kan' galilejski na ohcet' ta čas
Rekla je svojemu sinu:
"Svatom je zmanjkalo vino!"
In Jezus je rekel učencem tako:
"Vse vrče napolnite s frišno vodó,
In dajte pozvat starešino,
Da bo poskusil to vino!"
Saj Jezus je vsmiljenega srcá,
Za kar ga kolj pros'mo, vse rad nam on da (...)

Zanimivo bi bilo pogledati tudi druge pesmi, a ni prostora. Že te pa nam dajo slutiti, kako so naši predniki božjo besedo sprejemali, na svoj način razumeli in vključevali v vsakdanje življenje.

Morda bi nas mogla ravno duhovna ljudska pesem naučiti, kako povabiti Boga, da nam govori v vsakdanjem življenju.

P. TONE

SV. RAFAEL

Fr. Valerian Jenko, O. F. M.,
Fr. Ciril Božič, O. F. M.,
St. Raphael Slovene Mission,
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P. O. Box 280, Merrylands, N. S. W., 2160)
Telefon: (02) 637 7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael Convent,
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Telefon: (02) 682 5478

POLNOČNICA na sveti večer je privabila rojake od blizu in daleč. Dobro, da smo pripravili dvorano, ki lahko sprejme več ljudi kot cerkev. Že kmalu po pol dvanajsti uri so bili vsi stoli zasedeni. Med zbranimi je vlada zgledna tišina — žal pa je bilo kar precej živahno in glasno zunaj dvorane, kjer je bilo še nekaj sto rojakov. Letos smo poskrbeli za ozvočenje tudi zunaj dvorane. To nalogo sta opravila Franci in David Mramor. Delovalo je brezhibno in obema iz srca hvala!

Letos je bila posebnost petje raznih zborov, ki jih je povabila sestra Francka. Poleg cerkvenega mešanega zbora, domačega mladinskega zbora "Zarja" in novoustanovljene vokalno-instrumentalne skupine sta sodelovala tudi moški zbor Slovenskega društva Sydney "Lipa" ter moški zbor "Triglav". Petje je spremljala na orglah Miriam Stariha, dirigirala je sestra Francka, sodelovala pa sta tudi instrumentalista Henry Stariha in Martin Blissing.

P. Ciril je opravil polnočnico v Figtree za rojake v Wollongongu in okolici. Povedal je, da je bila cerkev premajhna ter je veliko vernikov stalo zunaj. Cerkev je imela tudi jaslice in bila je lepo okrašena. Zares tamkajšnji rojaki zelo lepo skrbijo za svojo cerkev, Johann Konrad pa že od vsega začetka vestno opravlja službo zakristana. Tudi pevci in organisti so navdušeni za svoj doprinos k bogoslužju.

NA BOŽIČNI DAN je bila pri Sv. Rafaelu zjutraj ob osmih sveta maša z ljudskim petjem, ko je igrala Milka Stanič, petje pa vodila Marija Ovijač. Pri slovesni maši ob pol desetih, ki jo je opravil p. Ciril, pa je znova nastopil mešani zbor pod istim vodstvom kot pri polnočnici. Naj omenim: hvaležni smo tudi trem mladim organistinjam — Kathy in Kristina Pezdirc in Margaret Grželj —, ki rade priskočijo na pomoč.

CANBERRA je imela slovensko službo božjo na božični dan zvečer, enako tudi na novo leto. Tokrat so prišli tudi člani "Mavrice" iz Sydneya ter z glasbili spremljali petje pri maši, za kar se jim lepo zahvaljujem. — V februarju bo v Canberri naša služba božja ob 10. 30 dopoldne. Na tretjo nedeljo v mesecu — 19. februarja.

WAGGA — WAGGA bo za slovensko mašo spet na vrsti na canberrsko nedeljo — 19. februarja — ob šesti uri zvečer. Kraj je običajni: kapela pri sestrah na Mt. Erin, Edmondson Avenue.

WOLLONGONG — FIGTREE ima slovensko mašo vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu, torej 12. in 26. februarja, ob petih popoldne. Prav tako tudi vse srede v postnem času, začenši s pepelnično sredo (8. februarja) ob sedmih zvečer.

NEWCASTLE ima slovensko službo božjo v nedeljo 29. januarja. Naslednja maša bo na belo nedeljo (2. aprila) in 30. aprila. Vedno ob šestih zvečer, razen če je objavljeno drugače.

POSTNO ROMANJE v Campbelltown bomo imeli letos na nedeljo 5. marca ob 10. 30 dopoldne. Najprej bomo zmolili sveti križev pot na prostem, nato bo sveta maša v kiosku poleg samostana. Navodilo za šoferje, ki pridejo iz Sydneya: V Crossroads vzemite cesto F6, nato pa izhod Bulli/Camden, ki pride za izhodom Campbelltown. Po izhodu obrnite na levo — vhod na zemljišče samostana je po kakih 200 metrih vožnje. — Na nedeljo romanja bo v Merrylandsu sveta maša samo ob osmih zjutraj.

BOG POVRNI vsem rojakom, ki so ob božičnih praznikih darovali v razne namene našega verskega središča. Saj je pri vzdrževanju toliko obveznosti in poleg odplačevanja glavnega dolga na banki (še vedno okrog 20 tisoč) razna odplačila zasebnih posojil in še in še. Misli bi treba tudi na obnovo cerkvene strehe, ki nam pošteno nagaja ob močnem deževju in tega letos res ni malo. — Seveda moram ob koncu leta izreči pristržno zahvalo vsem, ki nam skozi vse leto pomagajo pri raznih opravilih in dejavnosti v cerkvi in dvorani. Dela pri nas nikoli ne zmanjka. Mnogi nam pomagajo tudi s hrano, zlasti zelenjavo in sadjem. Vseh dobrotnikov se spominjamo v molitvi po vsakem obedu kakor tudi pri vseh naših mašah.

SLOMŠKOVA ŠOLA bo spet pričela v februarju, sprejemamo pa otroke od prvega do šestega razreda. Pouk bo vodila s pomočnicami sestra Francka in otroci se bodo poleg jezika učili tudi petja. Naj bi bili ti učenci osnova za nameravani otroški zborček. Staše naprošamo za sodelovanje, saj je pouk slovensčine tako velikega pomena. Vpisovanje je v soboto dne

4. februarja ob dveh popoldne.

Glede učencev gimnazijskih let pa preberite naslednji odstavek!

SLOVENŠČINA NA DRŽAVNI ŠOLI bo tudi letos v Girls High School, Mona Street, Bankstown. Vpisovanje za 11. razred bo prvo soboto v februarju, za 10. in 9. razred na drugo soboto, za 7. in 8. razred na tretjo soboto, za 12. razred pa je vpisovanje in začetek pouka na prvo soboto. Vpisovanje je obvezno za dosežanje in za nove dijake. Samo starši lahko poskrbe, da se bo slovenščina nadaljevala v državni šoli. Če ne bo dovolj dijakov, je nevarnost, da pouk slovenščine ukinejo. Tako bodo prikrajšani tudi tisti dijaki, ki cenijo to edinstveno priložnost. Zadnja leta je prihajalo nekaj dijakov celo iz Wollongonga in upamo, da bo tudi letos tako. Če se ti potrudijo, vstanejo zgodaj in vsaj dve uri potujejo z vlakom ter prav toliko nazaj, zakaj bi ne mogli dijaki sydneyjskih okrajev prihajati v Bankstown? Kasneje ne bo žal ne staršem in ne šolski mladini.

DAROV ZA METKO, oz. njen dihalni aparat so zlasti za božič kar lepo prihajali. Lahko rečem, da se je na ta način nabralo okrog 3.500 dolarjev. Če k temu prištejemo darove, ki so prišli za aparat že pred božičem, in darove, ki so jih darovali rojaki v isti namen namesto cvetja na grob pok. Rudija Kužnika, je akcija za Metkin dihalni aparat uspešno zaključena. Denar bomo bolnici poslali čimprej bo mogoče. Bog povni vsem, ki ste se odzvali prošnji za tako zaželen dihalni aparat. Nam bo Metka kaj pisala o zadevi s svoje strani.

POSTNA POBOŽNOST bo pri nas vse postne petke združena s sveto mašo ob sedmih zvečer, v Figtree – kot že omenjeno – pa vsako sredo prav tako ob sedmih. Šparovčki "Project Compassion" so nam bili že dostavljeni in čakajo, da jih razdelimo ob pričetku postnega časa.

PUSTNI PIKNIK bomo imeli v nedeljo 5. februarja po maši. Za delo je na vrsti tretja delovna skupina. Na nedeljo prej bomo po maši imeli sestanek, da se pomnimmo kako in kaj.

MOLITVE ZA DUHOVNE in krščanske poklice nasploh imamo pri Sv. Rafaelu vsak petek ob pol sedmih zvečer. Za vse lepa prilika, da pred Najsvetejšim prosimo za nove duhovniške in redovniške poklice ter za stanovitnost teh, ki jih je Bog že poklical. Obenem se Bogu tudi lahko zahvalimo, da imamo domače duhovnike in sestre med nami. Ko molimo za krščanske poklice, imamo v mislih vse naše rojake: vsi naj bi se živo zavedali dolžnosti, ki so jih sprejeli s krstom, živeli naj bi po veri, dajali dober zgled ter bili okolici spodbuda v dobrem. Starši naj bi si bili svesti svoje ve-

like odgovornosti – predajati vero svojim otrokom. Vsi smo potrebni molitev, da bomo žive mladike na Kristusovem skrivnostnem telesu.

NAŠI POKOJNI

Dne 6. decembra 1988 je v Watson Health Centru, A. C. T., umrl SIMON PEVC. Rojen je bil 29. avgusta 1914 v Žičah. V Avstraliji je bil dolga leta. Živel je v raznih krajih, tudi v Wollongongu, kjer je bil navdušen kulturni delavec in član takratnega tamkajšnjega moškega pevskega zbora. Pozneje ga je napadla živčna bolezen, ki ga je mučila dolga leta, prav do smrti. Zdravil se je v Golburnu, zadnja leta v Canberri, kamor ga je povabil in mu tudi preskrbel dobro oskrbo v zgoraj omenjenem državnem zavodu v okraju Watson njegov bratranec Stanko. Ta je bil dolga leta glavni oskrbnik v Government House. Po njegovi smrti v januarju 1985 je za Simona zvesto skrbela svakinja Jean, ki je irskega rodu. V kolikor sem mogel zvedeti, je prišel Simon v Avstralijo leta 1949.

Pogrebne molitve so bile opravljene v kapeli Pogrebnega zavoda Tobin Brothers, Kingston A.C.T., v petek 9. decembra, a grob je dobil na livadnem delu novega canberrskega pokopališča "Gungahlin". Mašo zadušnico za pokojnikovo dušo smo imeli pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu v sredo 14. januarja.

Dne 23. decembra 1988 je v Blacktownu umrl rojak GROZDAN EGIDIO STOCK. Rojen je bil 4. januarja 1934 v vasi Marezige pri Kopru. Leta 1967 se je v Trstu poročil z Marijo Žunker, ki je po rodu iz Celja. Grozdan zapušča poleg nje tudi brata Romana, ki živi v Blacktownu, ter še več sorodnikov v domovini. Pokojnik je bil vsa leta bivanja v Avstraliji zaposlen pri znanem italijanskem kovinskem podjetju I. P. Transfield v Blacktownu. Zato je bila tudi pogrebna maša zanj opravljena v tamkajšnji tovarniški kapeli sv. Antona, pokopan pa je bil na Pinegrove pokopališču, Eastern Creek.

V četrtek 29. decembra 1988 je smrt ponovno obiskala Canberro: v Hall-u, A. C. T., je umrl naš rojak FRANC PUSTAVRH. Rojen je bil 28. marca 1913 v Borovnici. Leta 1931 se je v kraju Podzemelj poročil s Pavlino Švajger, po rodu iz Gradca v Beli krajini. V Avstralijo sta prišla leta 1948. Po poklicu je bil pokojni kamnosek in zidar. Poleg žene zapušča sina Franka in Johna ter hčerko Jožefino. Pogrebna maša je bila opravljena v farni cerkvi sv. Frančiška Ksaverija, Hall, A. C. T., pokopan pa je bil na novem canberrskem pokopališču Gungahlin, Mitchell.

Dne 8. januarja letos je v Prince Alfred bolnišnici v Camperdownu umrl rojak IVAN MAVRIČ. Rojen je bil v okolici Celja dne 28. avgusta 1942. V Avstraliji je živel v sydneyjskem okraju Dulwich Hill. Poročen

je bil v Marijo r. Žižek, po rodu iz vasi Mistje (okolica Lendave v Prekmurju), ki pa je umrla 26. novembra 1976, ko je bila stara ravno petintrideset let. Pogrebno mašo za Ivana smo imeli v naši cerkvi v ponedeljek 16. januarja, pokopan pa je bil poleg svoje pokojne žene na Botany pokopališču.

V sydneyanskem okraju Liverpool pa je 17. januarja letos zaključil zemsko potovanje **ANTON POŽAR**. Ob smrti je bil star 54 let — žal nimam datuma rojstva, kraj pa je Pivka. V Avstraliji je bil že dolga leta. Pokojnik je rad prihajal v slovensko cerkev, kadar mu je le zdravje dopuščalo; imel je zelo slabe živce. Če se je slabo počutil, je šel k poljski maši v Cabramatto, ki je bila zanj bližja, saj ni imel lastnega prevoznega sredstva. — Ker je bil tukaj sam in je umrl brez testamenta, je glede pogreba odločil urad Public Trust: v petek 27. januarja je bil pokopan na livadnem pokopališču v Liverpoolu, mašo zadušnico pa smo opravili v naši cerkvi v ponedeljek 30. januarja. — Pokojnik je že delj časa bolehal na srcu: imel je več srčnih napadov in se je zdravil v bolnišnici, kjer mu je bolniški duhovnik podelil svete zakramente.

Toni je imel v vasi Narin sestro Danico Požar, ki pa se zdaj nahaja v Domu za starejše občane v Postojni.

Ima še tudi brata v Ljubljani, a žal nimamo naslova, da bi ga obvestili o Tonijevi smrti.

Sorodnikom omenjenih pokojnih naše iskreno sožalje. Lepa je krščanska navada, da pokojne redno vključujemo v svoje molitve. Naj počivajo v božjem miru! — Hvala vsem, ki ste nam posredovali podatke. Da bo matica mrtvih čim bolj popolna, nas redno obveščajte o obiskih smrti med nami.

OMENITI moram tudi dve poroki:

Martin Gerard Anthony Wicks, Hawker, A.C.T., r.v Sydneyu v družini Roberta in Moye r. Mullaly, in **Anita Hebar**, McKellar, A. C. T., hčerka Jožeta in Marije r. Vadjal. Poroka je bila v cerkvi sv. Frančiška Ksaverija, Hall, A. C. T., dne 12. decembra 1988.

Frank Urbančič, Cabramatta, N. S. W., rojen v Sydneyu v družini Leopolda in Jožefine r. Petrovčič, krščen Broadway, in **Suzana Zorka Urlich**, Warie-wood, N. S. W., rojena v Manly kot hčerka Tomislava in Anke r. Orsulich, krščena v Narrabeen. Priči sta bila Izidor Valentinčič in Ann Dunstan. Merrylands, med poročno mašo dne 7. januarja 1989.

Obema paroma naše čestitke z željo, naj ju spremlja božji blagoslov na življenjskih potih!

P. VALERIJAN

GOSPOD...

*Ta ušesa poslušajo
ščeбет greha,
ne poslušajo pa
klicev bratov v stiski.*

*Gospod, odpri mi ušesa,
da bodo kljub ropotu sveta
slišale tvoj glas.*

*Vedno so odprta za
sladka zapeljevanja,
tvojih ukazov pa
nočejo slišati.*

*Gospod, uredi moj razum.
Ta je podoben kramarski
trgovini,
ki je polna razne navlake.*

*Gospod, odpri vse moje
čute
v svojo čast
in za službo drugim.*

(Afriška molitev)

Premakljivi svečnik

Doslej smo sledili duhovniku Zdravku v času, ko je bil še kaplan podeželske župnije in je njegov prijatelj Željko zapustil duhovništvo, kar je Zdravka zelo bolelo. Na škofovo željo je prevzel mesto župnika v zanemarjeni fari Zabrežje, kamor je vzel za gospodinjno svojo sestro Barico. V župnišču pa je ob prihodu že našel vdovo Roziko z dvema otrokoma, ki jo je tjakaj nastanila občina. Farane je Zdravko težko pridobil in komaj prepričal o resnici, ker so Rozikino bivanje v župnišču po svoje razlagali.

Rozika je ob Zdravkovem in Baričinem krščanskem zgledu postala verna. Njuna otroka sta začela verouk kot pripravo na krst, sama pa naj bi se poročila z vaškim vdovcem Janezom, ki je sam komaj zmogaval delo na obširni kmetiji ter je morala po ženini smrti za njegovega sina Janezka skrbeti mati pokojne žene.

21.

KO se je razvedelo, da Janez in Rozika hodita skupaj in da se bosta poročila, se je župnija zopet razdelila. Velika večina je poroko odobraval, saj so Roziko poznali kot žensko delavnih in močnih rok ter odprtega srca, bilo pa je nekaj tudi takih, ki so imeli pomisleke, kako bo ta napol gospa, ki je prišla iz mesta, delala na veliki kmetiji, kjer je toliko skrbi, truda in umazanega dela.

"Doslej je prišla za vsako delo, tudi umazano, to smo lahko sami videli," so jo nekateri zagovarjali. Drugi pa so rekli:

"Verujte, da je ta ženska velika lisica. Spravila se bo na kmetijo, potem pa vajeti v roke in hi-hot!, Janez vleci, ona pa bo zaigrala gospo. Boste videli, da bo tako. Le meni verjemite. Poznam ljudi do zadnjega vlakna, kako so stani," je prerokovala klépetulja. Prva skupina je svoje mnenje razlagala skromno in tiho, druga pa je vplila, zato se je zdelo, da je vsa župnija proti Roziki. In nekateri so že naprej pomilovali Janeza:

"Nesreča nikoli ne pride sama. Ni dovolj, da je izgubil dobro ženo, zdaj si še nadevle jarem, ki ga bo še pošteno davil."

Barica in župnik pa sta pripravljala Alenko in Aleša za krst, ki naj bi bil na prvo nedeljo v maju. Takrat naj bi bila tudi Rozikina poroka. Že vso zimo je hodila poslušat z otrokoma verouk tudi mati, saj tudi sama ni bila kaj prida poučena v veri. Tisto borno otroško znanje, ki ga je nekoč imela, je že davno izpuhtelo ali pa je dobilo še bolj otročji značaj in

BERNARDOVEMU
TISKOVNEMU SKLADU
ZA NAŠE "MISLI":

\$ 700.— Ana Vok; \$300.— Dušan Lajovic; \$150.— B. Brenez; \$100.— Peter Bizal; \$92.— Milan Beribak; \$62.— Ignac Ahlin; \$52.— Jože Gulj; \$50.— Sabina z otroci namesto venca na grob Dominiku Kobalu; \$42.— J. & J. Kunek, Andrej Udovič, Janez Robar; \$35.— Vilko Žumer, Miša Lajovic, Marija Kaluza - Gantar; \$32.— Marija Pongračič, Louisa Prpič, Marinka Greco; \$29.— Ivan Sušanj, Stanko Roy; \$27.— Jože Krmelj; \$26.— Stanko Kolarič, \$22.— Štefan Žalik, Mario Saksida, Jožica Paddle — Ledinek, Maks Hartman, A. G., Dr. Marko B. Coby, Franc Danev, Anton Novak; \$20.— Danica Perko, Marija Bizjak, N. N., Robert C. Mejač, Angela Gospodarič, Francka Kavčič; \$19.— Franc in Matilda Petek; \$17.— Milan Vran, Lojzka Vučko, Alojz Robnik; \$14.— Franc Erpič, Angela Škofic; \$13.— Danilo Mršnik, Venceslava Lozar; \$12.— Anica Smrdel, Maks Korže, Marija Čančar, Karel Škofic, Mira Josipovič, Ivanka Študent, Fanica Lasič, Ivan Majcen, Janez Šok, Milena Birs, Zora Gec, Ivan Lapuh, Andrej Grlj, Anna Maria Zver, Barbara Marinčič, Vincent Molan, Ivan Ješelnik, Vladimir Trampuž, Josephine Braletitch, Helena Oppelli, Sonja Trebše, Bernard Brenčič, Francka Anžin, Magda Pišotek, Matija Cimerman, Paul Rob, Francka Butinar, Fred Drganc, Lojzka Jug, Leopolda Križman, Franc Patafta, Ivan Vukšinič, Štefan Kočar, Franc Baša, Tilka Matjašič, Mira Berenyi, Ivanka Bratoš, Justina Hinrichsen, Milena Vidau, Ivanka Ban, Marija Frank, Anton Špiclin, Ema Simčič, Pavel Zavrl, Jožef Šterbenc, Alojz Golja, Stane Stoklas, Ivan Stanjko, Ludvik Tušek, Jean Pevc, Anton Cevc, Tezija Cesi, Ivan Cetin, Marija Bertoncelj, Draga Vadnjak, Franc Magdič, Marta Kobe, Bojana Penko, Tomaž Možina, Kristina Lakner, Anton Šajn, Marija Birs, Franc Brenčič, Ivan Mohar, Jožefa Mikuš, Filomena Horvat, Emil Sosič, N. N., Ev-

Nedelja v Beltincih, Prekmurje

gen Benc, Alojz Jereb, Maks Robar, Veronika Robar, Magda Hreščak, Viktor Rustja, Drago Tomac, Tonia Pavlin; \$10.— Roman Petelinek, Vera Mamilovič, Marjan Zadnik, Ida Ponikvar, Marija Urbas, Franc Polak, Slavka Podbevšek, Stanko Jaklič; \$9.— Regina Repolusk, Ljudez Srpčič, Virgilij Lovrečič; \$8.— Franc Kodrič, Anna Dranginis, Jana Čeh, Jože Košorok, Jože Brožič, Zora Pace, Anton Pasič; \$7.— Ivan Stante, Marija Blažević, Ivan Jenko, Marija Fijan, Stane Furlan, Anton Vidmajer, Pavla Jelerčič, John DeMajnik, Roman Divjak, Janez Škraba, Ivanka Urbas, Ivan Harej, Franc Šabec, Italo Bacchetti, Marko Pintar, Franc Bresnik, Maria Piotrowski, Rafaela Bernes, Matilda Frankovič, Jože Juraja, Mira Urbanč, Anica Rezelj, Matilda Klement, Eva Wajon, Slavka Kruh, Karl Meže, Olga Zlatar, Mirko Cizerle, Albina Konrad, Slavko Fabian, Jožefa Porok, Franc Janežič; \$6.— Pavel Brodej, Lidija Bole; \$5.— Marko Zitterschlager, Janez Mihelčič, Erika Crljen, Marjan Vihtelič, Marija Oppelt, Cvetka Hojnik, Jože Bole, Marija Velišek, Albin Smrdelj, Alojz Pungercar, Alojz Gombač, Pavla Čuk, Rozalija Antolin Veenstra, Olga Meziniec, Ivan Mohorko, Albina Sinigoy, Ivan Nadoh, Andrej Lenarčič, Minca Zupan-Eberle, Zdravko Žele, Pavel Knafelc, Ivanka Kontelj, Ljudez Furlan, Janez Virant, Danilo Sušelj, Marija Golenko, Ida Migliacci; \$4.— Ivan Zelko, Dora Srebroff, Jo-

je bilo za odraslega človeka težko sprejemljivo. Poslušala ali brala pa verskega ni nič vse od otroških let, zato ji je bilo vse novo, kar je poslušala skupaj z otrokoma, marsikaj pa je v srcu zbudilo tudi neki daljni odmev nečesa, kar je nekoč že slišala in doživljala in s tem so se prebujali tudi spomini na otroška leta. Začela je z otrokoma tudi redno moliti, čeprav je mislila, da je vse molitve že davno pozabila. Ko jih je zopet slišala, se jih je naenkrat zopet dobesedno spomnila.

Z oklici je prišla na vrsto tudi priprava na zakon, ki sta se je oba, Janez in Rozika, redno udeleževala. Saj to ni bil noben nauk v navadnem pomenu besede, ampak živ pogovor, pri katerem so sodelovali vsi trije, vsak s svojim pogledom na življenje in s svojimi izkušnjami. Le glede poroke je imela Rozika nekoliko pomislekov.

“Saj bo poroka na delavnik? Težko bi prenesla, ko bi bila vsem ljudem v nedeljo na očeh.”

“Bog ne daj!” je rekel župnik. “Najprimerneje bo v nedeljo, obenem bi bil tudi krst Aleša in Alenke. To bo prava župnijska slovesnost, saj se ne zgodi tako pogostoma, da bi krstili že nekoliko večja otroka. To mora biti praznik za vso našo župnijo.”

“Mislila sem, da bi tudi krstili potihem.”

“To bi bila velika škoda. Prej ali slej bi se tako zvedelo, da sta bila krščena tukaj. Otroka tega ne bi mogla obdržati zase. Predvsem pa se mi ne zdi prav, da bi kaj skrivali. Najlaže živimo, če je vse jasno, če ni nobenega skrivanja. O vajini poroki smo se tu in tam pogovarjali in vsi so bili mnenja, da je lepo, da se vzameta in da se ustanovi družina, kjer bodo kar trije otroci našli dom. Saj boš ti, Janez, vsel svojega k sebi?”

“Bom, čeprav tašča temu silno nasprotuje in grozi, da ga raje odpelje nekam v gozd, da ga lisice raztrgajo, kakor da bi ga dala vzgajati neverni ženski. Saj veste, da z neverno žensko misli Roziko.”

“Veš kaj, Janez, če ti je prav, greva oba po otroka. Najbolje bo, če pride mati z otrokom sem in bo nekaj časa pri tebi, da se otrok privadi obeh, tebe in Rozike, saj si mu tudi ti tuj, ne samo Rozika.”

“Hvaležen vam bom, če greste z menoj, toda ne obetajte si velikega uspeha, ker je mati trda in odločna ženska.”

“V soboto pojdeva po otroka, prav?”

“Seveda je prav. Najel bom voznika, avto, ali pa se peljeva s kolesljem?”

“Saj imam jaz vozilo. Greva z mojim fičkom.”

V soboto sta res šla. Našla sta mater samo doma z vnučkom Janezkom. Sedela sta pri mizi, mati je prebirala fižil, mali pa je šaril po košarici, sipal fižol z dlani nazaj v košarico, da je prijetno trkljalo in šumelo.

Mati se je zavzela, ko je zagledala zeta med vrati in še bolj, ko je spoznala župnika.

“Zakaj je Janez prišel k nam, si skoraj lahko mislim, toda kaj je vas prineslo, gospod župnik, res ne bi mogla uganiti,” je rekla, ko jima je po prvem presenečenju ponudila stol.

“Prišla sva po istem opravku. Da sva dva, je pa zato, ker dva pač več zaležeta kakor eden.”

"Pri meni ne. S silo ali s kakim prisiljevanjem ne bosta ničesar dosegla, to vama naprej povem, da ne bi po nepotrebnem izgubljali časa in besed."

"Kar naravnost povejva, Janez. Mati, prišla sva po otroka. Glejte, otrok spada k očetu. Njegov je. Lepo je, da ste ga vi za nekaj časa vzeli in zanj lepo skrbeli, toda prišel je čas, ko ga oče zopet lahko ima pri sebi."

"Seveda, seveda, dokler je bil samo v nadlego, sem bila dobra, zdaj, ko je nekoliko dorasel in bo kmalu lahko pasel krave, zdaj pa naj ga ima oče. Povem vama, da iz tega ne bo nič. Nič, ker otroka ne dam."

"Če vas ne bi poznal, mati, bi si mislil, da ste otroka vzeli iz koristoljubja, toda kar ste rekli, so samo besede. Dobro vem, da ste takrat vzeli otroka, ker ga Janez pač ni mogel obdržati pri sebi in sta se vam oba smilila, Janez in otrok. Saj dobro veste, kako dober mož je bil vaši hčerki in kako ga je njena smrt prizadela."

"Prizadela, seveda prizadela! Tako ga je prizadela, da je takoj nanjo pozabil in se vlačil z drugo žensko."

"Nič se ne vlačil, ampak se hoče z njo poročiti. Kljub smrti najdražjega človeka gre življenje dalje in Janez si mora poiskati pomočnico. Sam ne more naprej. Na takem posestvu zares ne. Če ste pravični, morate to priznati."

"Saj ne rečem, naj se ženi, če ne more drugače, toda poiskal naj bi si žensko, ki nekaj da tudi na vero, ne pa take! In vi, župnik, hočete, da bo njegovega otroka vzgajala v veri ženska, ki sama nima vere in ki niti svojih lastnih otrok ni dala krstiti. Kakšna pa bo taka vzgoja, in še posebejno verska vzgoja, to mi povejte."

"Ne sodite prehitro, mati! Prenagljene sodbe so velikokrat zelo krivične. Rozika je živel v okolju, ki veri ni bilo naklonjeno. V takem okolju bi tudi marsikateri izmed vas v veri popustil. Razen tega tudi od doma ni prinesla posebne verske gorečnosti. Toda njena otroka bomo krstili. Zakon z Janezom bo sklenjen v cerkvi in marsikaj se bo popravilo, zato se za vzgojo Janezovega otroka ne bojte. Janez bo poskrbel, da bo v hiši redna molitev in da bodo vsi otroci lepo versko vzgojeni."

"Kaj bo oče, če mati za vse to ne bo marala."

"Bo marala, o tem ne imejte nobenih skrbi. Vem, mati, da vam bo mali zelo manjkalo. Toda prav zato, ker ga imate radi, ne smete misliti samo na sedanjí trenutek, ampak na prihodnost. Glejte, vi ste precej v letih. Naj se zgodi, da vi prej umrete, preden mali odrase, kaj bo potem iz njega? Kdo ga bo maral? Kam bo šel? Že zdaj vidite, kako je svojemu očetu tuj, kakor da je prišel v hišo tujec in ne oče. Toda v tej starosti se bo mali očetu hitro privadil, pozneje pa to ne bo več mogoče. Vi ste zdaj za njegovo vzgojo še zelo primerni, čez nekaj let pa bo vaša roka, ki naj bi ga vodila, preslabotna in premehka in otrok bo povsod uveljavil svojo voljo, ne da bi vi to sploh opazili. Postal bo nasilen, svojeglav, zahteven, vse to pa ne vodi k izoblikovani osebnosti in ne k sreči. Oče pa je le oče in ob njem in ob drugih družinskih članih se bo brusil in vzgajal v dobrega, obzirnega človeka."

/Dalje prih./

sip Burlovič, Georg Elšnik, Marcela Bole, Frank Wertovschek, Jože Lipce, Lydia Bratina, L. & M. Vogrinčič, Jože Sok, Vincenc Erjavec, Terezija Lenarčič, Elizabeth Kovačič, Franc Pavlovič, Anton Žitnik, Marija Podgornik, Zdravko Repič, Franc Vravnik, Ivo Bavčar, Franc Končina, Štefan Kolenko; \$3.— Jana Lavrič, Angela Lavrič, Anton Skok, Andrej Plesničar, Frank Plesničar, Janez Kveder, Ivan Strucell, Marjana Mencigar, Franc Obid; \$2.— Berta Žele, Simon Kropich, Blaž Pribaz, Antonija Poklar, Milka Iskra, Frančiška Klun, Branka Iskra, Stane Mlinar, Majda Pantelič, Dore Kavčič, Martin Pečak, Marija Medved, Luka Korče, Stanko Mohorovičič, Amalijsa Maljevac, Marija Lotrič, Zora Del Forno, Alojz Kaučič, Paula Žnidarič, Ana Šaban, Marija Božič, Anica Buchgraber, Franc Zadel, Terezija Butkovič, Jože Slavec, Alexander Slavec, Franc Car, Jaka Rejec, Dora Dolenc, Adolf Kolednik, Janez Žnidaršič, Rozalija Cenčič, Edvard Kumar, Anton Verderber, Tone in Anka Brožič, Anton Kraft, Marija Milich, Sonja Fon, Jože Matjašec, Toni Lovrec, Nikolaj Bric, Dr. Stanislav Frank, Anna Maria Colja, Jože Gojak, Viktor Gnezda, Anton Gjerek, Ignac Lipič, Anna Špacapan, Anton Mikolič, Stanko Čebokli, Milica Ritonja, Štefan Trstenjak, Alojzija Paravan, Kristina Tomažič, John Vidmar, Edi Persič, Rudolf Jamšek, Jože Žugič, Ivanka Gosar, A. M. Toš, Ivan Bole, Mihael Žilavec, Anica Kakša, Ema Juriševič, Ivanka Bobek, Majda Skubla, Albina Zitterschlager, Neva Kastelic, Ladislava Vouk, Jože Horvat, Olga Todorovski, Jakob Tomšič, Alojz Rus, Frančiška Ludvik, Dragica Filipič, Franc Rozman, Adam Klančič, Mario Čuk, Franc Mramor, Richard Trurdy, Stanislav Tomšič, Milan Kropčej, Alojz Filipič, Slavko Hrast, Alojz Stražišar, Janez Rogl, Frank Flisar, John Mihlič, Boris Topolovec, M. Rakušček, F. Palcich, Franc Valher; \$1.— M. Debeljuh, Majda Muzlaj, Štefi Andlovec, Zoran Žele, Nikolaj Prezclj. /Ostali prih./

ŽALOSTNA DOBA, KO JE TEŽE RAZBITI PREDSEDEK KOT PA ATOM! /Albert Einstein/

SV. CIRIL in METOD

Fr. Basil A. Valentine, O. F. M.,
Fr. Tone Gorjup, O. F. M.,
SS. Cyril & Methodius Slovene Mission,
Baraga House, 19 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 861 8118 in (03) 861 7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House, 4 Cameron Ct., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 861 9874

+ Naša božična polnočnica je bila na prostem in zelo lepo obiskana. Saj smo pa tudi imeli zares mirno in prijetno noč. Žal se je vreme skazilo naslednji dan ter smo morali imeti glavno mašo za božič v cerkvi. Pač pa smo bili za novega leta dan spet na prostem pri lurški votlini.

Zahvalim naj se vsem, ki ste vrnili božično darilno kuvertico. Naj Bog vsem bogato povrne vaše razumevanje za našo narodno in versko skupnost. V 434 vrnjenih kuverticah je prišla za vzdrževanje verskega središča sv. Cirila in Metoda lepa vsota 8,087.— dolarjev.

+ Bal sem se, da bo visoki bor pred Baragovim domom, ki je od leta 1960 služil za božično drevo ter s številnimi raznobarnimi žarnicami svetil daleč naokrog, letos ostal nerazsvetljen. Kar nisem mogel dobiti nekoga, ki bi si drznil splezati nanj in namestiti električno napeljavo. Pa sta me končno rešila skrbi prostovoljca Lojze Jakša in Viktor Matičič, četudi ni sta več mladostnika. Njima gre zahvala, da smo ostali zvesti skoraj tridesetletni tradiciji.

+ Pa naj bo tu nekaj števil ob koncu leta: Pri nas smo v tem letu imeli 30 krstov, pa tudi prav toliko pogrebov (22 v Melbourne, 8 izven mesta). Prvoobhajancev to leto nismo imeli, birmancev pa je bilo 24. Porok je bilo 17, ena od teh poveljavljanje civilnega zakona. Obiskov bolnikov je bilo 127, pri tem 76 obhajil in 21 maziljenj. Naše sestre pa so zabeležile 80 obiskov bolnikov, pri katerih je s. Silvestra razdelila 38 obhajil. Spovedi nismo šteli — žal jih je manj kot pred leti in bojim se, da to ni dobro znamenje za našo skupnost. Obhajil je bilo v naši cerkvi to leto razdeljenih skoraj 12,000. — Seveda v teh številkah ni mogoče zajeti vsega dušnopastirskega dela in ostalega v zvezi z njim. So pa po svoje zgovorne.

+ JANEZ VASLE, rojak iz Argentine in operni pevec basist je bil med nami ravno za praznike. Četudi rojen v Buenos Airesu — mati je iz Ljubljane, oče iz Žalca —

odlično obvlada slovenski jezik, pa tudi čuti slovensko, zato je bil pri nas hitro doma. Prišel je k pevski vaji našega cerkvenega zbora ter sodeloval pri petju za polnočnico. Na Štefanovo pa je priredil za nas kratek **cerkveni koncert** po deseti maši. Zapel nam je Panis Angelicus (C. Franck), Schubertovo Ave Marijo, črnsko duhovno Balm in Gilead, argentinsko božično El Nacimiento (Ariel Ramirez), od naših božičnih pa Hladnikovo Angelsko petje, Hitite kristjani v priredbi Matija Tomca in Gruberjevo Sveto noč. Na orglah ga je spremljala gospa Šraj, po rodu Avstralka irskega rodu in poročena s Slovencem ter z odličnim znanjem slovenskega jezika. Zaigrala nam je tudi lastno vmesno točko. Seveda bi moral Janez z ozirom na ploskanje menda kar vse pesmi po dvakrat peti, za Ave Marijo pa smo ga le pripravili, da jo nam je ponovil.

Iskrena zahvala našemu odličnemu gostu kot tudi gospe Šrajevi. Prostovoljni prispevki so prinesli vsoto 377. 55 dolarjev, ki pa jo je Janez namenil skladu našega bodočega Doma počitka. Bog povrni!

O Vasletovem koncertu v naši dvorani 21. januarja lahko berete na strani deset te številke. Bila je ena najlepših kulturnih prireditev zadnjega časa.

+ Nisem še omenil krsta, ki smo ga imeli 26. novembra: krsta voda je občila **Antona**, ki je razveselil družino Draga **Igliča** in Marije r. Grgič, Thomastown.

Dne 18. decembra pa je bil krščen **Lukec** (Luke v angleščini), prvorojenec družinice Edvarda Jožeta **Popošek** in Lidije r. Hartner. Prinesli so ga iz Avondale Heights.

Natalie Josephine je nova članica družine Antona **Debeljuh** in Marije r. Horvat, Norlane. Krščena je bila v cerkvi sv. Družine v Bellparku (Geelong) 8. januarja.

Dne 29. januarja je pri našem krstnem kamnu voda občila glavico hčerkici Lotharja **Merak** in Štefanije r. Čukman, Keilor Down. Ime ji bo **Sarah Stephanie**.

Čestitke vsem družinam!

+ Seveda imamo tudi nekaj porok. Omenim naj najprej poveljavljeno civilno poroko v Geelongu. V naši cerkvi pa sta si 18. decembra podala roke **Ivan Koroša** in **Barbara Anne Sellick**. Ivan je iz znane slovenske družine, rojen in krščen v Melbourne, nevesta pa je avstralskega rodu.

Dne 21. januarja pa sta si obljubila zvestobo pri nas **Frederick Arendt Morkel**, rojen in krščen v Capetownu v Južni Afriki, in pa **Marija Dekleva r. Klemenčič**, rojena in krščena v Trebnjem. Oba ovdovela in že v letih si hočeta drug drugemu pomagati in sladiti večer življenja.

Naj omenim tudi dve poroki, katerih para sicer nismo pripravili mi, a sta imeni obeh nevest v naši krstni knjigi. — Že 7. oktobra 1988 sta se v farni cerkvi okraja East Brighton poročila **Brett Lucas Sullivan** in

Maria Horvat, hčerka pok. Jožefa Horvat in Olge r. Poredoš. — Dne 17. decembra 1988 pa sta si v melbournski stolnici sv. Patrika obljubila zvestobo **Mario John Falcone** in **Julia Maria Razboršek**, hčerka Karla in Julije r. Barič, Pascoe Vale.

Pa še en par naj dodam: **Dr. Oskar Može**, ki je bil v lanski septembrski številki predstavljen v Galeriji mladih, se je dne 24. novembra 1988 poročil v cerkvi sv. Frančiška v Bologni v Italiji z **Loredano Bassani**. Nevesta je italijanskega rodu, a rojena v Libiji v Afriki. Oba znanstvenika, sta se srečala na univerzi v Angliji. Za božič sta bila med nami v Melbournu, da so jo spoznali Oskarjevi starši, v januarju pa sta že odpotovala nazaj v Italijo.

Vsem parom naše čestitke z željo, naj dobri Bog blagoslavlja skupno življenjsko pot!

+ Pa tudi smrt nas je obiskala:

Dne 15. decembra je nenadoma umrl na svojem domu v Geelongu (Bellpark) **ANTON ISKRA**. Med spanjem ga je zadela kap. A bil je lepo pripravljen, saj je redno hodil k maši in zakramentom ter tudi doma ni šel nikdar počivat brez molitve. Pogrebno mašo smo imeli pri Sv. Družini v Bellparku na ponedeljek 19. decembra, pokopali pa smo ga v East Geelongu (Western Cemetery je poln in so tam nehali pokopavati). Pokojnik je bil rojen 10. februarja 1927 v Novi vasi pri Jelšanah. Leta 1952 se je na Reki poročil z Milko Štefančič iz Trpčan. Leta 1957 sta s sinčkom Tončkom odšla preko meje v Trst, ter preko raznih begunskih taborišč naslednje leto v aprilu na ladji "Roma" priplula v Avstralijo. Iz Adelaide se je družina premaknila v Nangwarry pri Mt. Gambierju, nekaj let kasneje pa v Geelong. Tončku sta se pridružila še sestra Donna in brat Frank, zdaj seveda že vsi odrasli.

IVAN TROHA je umrl zadet od srčne kapi na petek 23. decembra, kmalu potem, ko je prišel za praznike domov iz bolnišnice, kjer si je že več tednov zdravil sree. Pokojnik je bil rojen 23. junija 1920 v Babnem polju. Leta 1941 se je v Prezidu poročil z Nado Lipovec. V Avstralijo sta dospela s svojo družino leta 1949 na ladji "Nelly" ter so Trohovi ves čas živeli v Melbournu. V okraju Noble Park so si postavili svoj domek. Pokojnik je bil soustanovitelj društva "Planica". — Zaradi odsotnosti dveh sinov se je pogreb zakasnil do torka 3. januarja, ko smo imeli v slovenski cerkvi mašo zadušnico. Grob je dobil na pokopališču Springvale.

O pokojnem **FRANKU LAHU**, ki je umrl med nami 30. decembra, berete poročilo prijatelja Jožeta Vaha v rubriki "Križem avstralske Slovenije" te številke.

V petek 20. januarja letos pa je v Prince Henry Hospitalu na St. Kilda Road zaključil svoje zemsko

potovanje **ŠTEFAN BOELCKEY**, rojen 27. septembra 1911 v Lendavi v Prekmurju. Kasneje je živel v Zagrebu in razvil svoj poklic v gostilniški stroki. Leta 1941 se je poročil v Marijo Polanc, rojeno v Ljubljani. Zaradi zvestobe veri sta v povojnih letih veliko pretrpela, zato sta s tremi otroki leta 1956 odšla v Avstrijo. Za emigracijo je prišla Boelckeyeva družina na vrsto naslednje leto: v Avstralijo so pluli s špansko ladjo "Begonia" in v septembru 1957 smo se srečali prvič v Bonegilli. S par funti v žepu je družina začela svoje življenje v Melbournu, kjer so otroci začeli šole, pokojnik pa je dobil službo v Kolegiju sv. Ksaverija v Kew. Zdaj je bil seveda že upokojenec in zadnja leta več ali manj priklenjen na posteljo. V boleznini je žena Marija zgledno skrbela zanj, mi pa smo mu vsaki prvi petek prinašali sveto obhajilo. Zadnjikrat je prejel sveto maziljenje komaj dan ali dva pred smrtjo. Poleg žene in poročenih otrok — Vladota, Eve in Ane — zapušča sedem vnukov. — Pogrebna maša je bila 24. januarja v cerkvi sv. Roka, Glen Iris, vstajenja pa bo čakalo njegovo izmučeno truplo na novem pokopališču v Cheltenhamu.

Vsem sorodnikom pokojnih iskreno sožalje, naši dragi rajni pa naj počivajo v božjem miru!

+ Naša počitniška kolonija na Mt. Elizi se je tudi letos končala brez nesreče, hvala Bogu. Prvi — družinski — teden je imel poleg kuharic in patra dvajset odraslih udeležencev in dvajset otrok, pa še nekaj oseb sem in tja za kak dan ali noč. Drugi — dekliski — teden je privabil 25 deklet, tretji — fantovski — pa 21 fantov. Glede vremena so imeli največ sreče fantje, pa so bili kljub temu tudi v prvem in drugem tednu udeleženci zadovoljni. Vsaj opeklo jih ni prehudo . . .

Zahvala kuharicam, ki so tako požrtvovalno skrbele za lačne želodce. Enako ostalim, ki so kakor koli pripomogli k uspehi počitniški koloniji.

+ Glede Doma počitka m. Romane naj povem tole: občina Kew je imela 6. decembra javno sejo, po kateri so nam občinski možje na protest sosedov dovoljenje odklonili. To je bilo ob zadnjem razvoju pričakovati in nas ni ravno presenetilo. Naš arhitekt je že vložil priziv na tribunal, ki pregleda vzroke odklonitve in odloča v teh zadevah. Računamo na ugodno rešitev, saj so ugovori neutemljeni ter se jih bo dalo lepo zavrniti. Z nami so tudi državne oblasti. Žal pa nam je seveda časa in denarja, a popustili ne bomo, saj gre za važno stvar. Za dober uspeh bi lahko kaj več molili — morda na božjo pomoč premalo mislimo . . .

+ Med postnim časom bomo od tedna do tedna pri nedeljskih oznanilih sproti napovedovali večerne postne pobožnosti. Upam, da ste vse družine vzele tudi postni šparovček **Project Compassion**.

Z VSEH VETROV

PRI DELU ZA MIR SPOŠTUJ MANJŠINE! —

To je geslo, ki ga je izbral papež Janez Pavel II. za letos in ga na letošnji 22. svetovni dan miru naslovil na kristjane in vse ljudi dobre volje.

Res, če svet krši pravice kulturnih, narodnih in verskih manjšin, potem se zaman trudi za mir med narodi. Manjšine so nekak preizkusni kamen za človekove osnovne pravice na svetu in reševanje vprašanja manjšin je eno ključnih vprašanj mednarodnih odnosov. Zato je papež zapisal v svoji poslanici, da gre tu za res "najbolj občutljivo vprašanje sodobne družbe, ki postaja vedno bolj pereče".

Na svetu praktično ni dežele, ki se ne bi na en ali drug način srečevala z manjšinskim vprašanjem. In kadar so kršene pravice manjšin, je mir vedno hudo ogrožen. To velja za mir znotraj države kakor tudi za mir med sosedi. Kako uskladiti med seboj potrebno varstvo manjšin in pospeševanje skupnosti, je vsekakor velik izziv za naš čas. Človeška družina bo lahko obstajala le ob doslednem spoštovanju različnosti, medsebojne enakosti in solidarnosti.

Letošnje geslo dneva miru bo gotovo sprožilo veliko iskrenih pogovorov, predavanj in akcij — naj bi bilo sleherno delo za pravičnost do manjšin tudi kronano z uspehom. Slovenci to res iz srca želimo, saj poznamo trpljenje naših manjšin kakor tudi trud manjšin naših narodnih skupin po svetu za svoj obstoj.

LITOVSKI kardinal Sladkevičius je imel intervju za sovjetsko glasilo Udarnik. Povedal je nekaj neustrahšenih in odločilnih besed, kaj naj bi bilo treba še spremeniti v njihovi sovjetski republiki. Katoliška Cerkev v Litvi je še vedno izpostavljena različnim pritiskom. Mnogo cerkva je zaprtih, manjka duhovnikov, v semenišče pa smejo sprejeti le 150 bogoslovcev... "Šele tedaj bomo lahko verjeli v perestrojko, ko bo

do v novi verski zakonodaji dejansko sprejeti vsi naši predlogi in ko bo vlada zares upoštevala želje duhovnikov in vernikov," je dejal kardinal med drugim. Je pa kljub vsemu tudi izjavil, da je optimist, četudi je težav za Cerkev še vse več kot pa jih je naštel. Ob tem je dejal: "Že dejstvo, da bo ta pogovor objavljen v Udarniku, naznanja pozitivne spremembe."

SLABE UGOTOVITVE je pokazala anketa francoskega narodnega središča za liturgično pastoralo v Franciji. Udeležba pri nedeljski maši nenehno in hudo upada, Cerkev izgublja vpliv v javnem življenju države in tudi duhovniških ter redovniških poklicev je vedno manj. Danes deluje v vsej Franciji 28.000 skofijskih in 7.000 redovnih duhovnikov. Od leta 1977 do 1985 se je njih število zmanjšalo za 4.753, kar pomeni 14 odstotkov. Mašniško posvečenje je v istem obdobju prejelo 992 bogoslovcev.

K nedeljski maši hodi manj kot deset odstotkov katoličanov, medtem ko jih je leta 1960 hodilo še 35 odstotkov. Cerkev upa, da bodo razna duhovna gibanja kaj storila. Tudi razne skupine duhovnosti s stanjem niso zadovoljne ter skušajo zadevo izboljšati. Viden uspeh imajo zlasti med ljudmi na robu Cerkve ter pridobivajo nove kristjane celo med nekrščenimi.

MEDNARODNO novoletno srečanje mladih je bilo letos v Parizu. Pripravila ga je, kot že vsa leta doslej, ekumenska redovna skupnost iz Taizéja v Franciji, seveda s pomočjo in sodelovanjem pariške krajevné Cerkve. Mladih udeležencev je bilo nad 33.000 iz vse Evrope. Iz Slovenije jih je prišlo okrog tri tisoč, iz Hrvaške in drugih delov Jugoslavije pa dva tisoč. Najštevilnejši so bili Italijani, veliko je bilo Nemcev in Špancev, Slovenci so bili po številu na četrtem mestu in to nam je lahko v čast. Poleg skupnih molitev v štirih cerkvah v središču Pariza so imeli tudi srečanja in razgovore o važnih vprašanjih vere.

Ko obupavamo nad današnjo mladino, ki se predaja nedovoljenim in kvarnim užitkom vseh vrst ter pozablja na svoje poslanstvo za bodočnost sveta, nas takole poročilo prijetno preseneti in navda z upanjem. Da, tudi med današnjo mladino so idealni fantje in idealna dekleta!

ZGODOVINO je koval pred par leti petnajstletni Damien v Melbourne, ko je vložil tožbo proti svojim staršem in zahteval uradno ločitev. To je bil prvi tak primer na svetu, torej zgodovinski, četudi žalosten. Zase vem, da se mi je obračal želodec, ko sem bral, da je sodišče odločilo ločitev, namesto da bi fant poslalo domov in mu svetovalo, naj lepo uboga starše in potrpi vsaj toliko kolikor morajo oni z njim kot pubertetnikom. Seveda se zadeva le ni iztekla tako kot je fant računal: z uradno ločitvijo je kot mlado-

HEIDELBERG CABINETS PTY. LTD.

FRANK ARNUŠ

Priporočamo se melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva po zmerni ceni.

7 LONGVIEW COURT,
THOMASTOWN 3074
(Bundoora Industrial Park)

TEL.: 465 0263
A.H.: 459 7275

letnik ostal brez staršev in kot tak pod državnim varstvom – Ward of the State. Državni urad ga je dal neki družini, ki je skrbela za skupino osirotelih fantov. – Zdaj pa so melbournski časopisi prinesli vest, da je Damien spet pri svojih starših. Novinarjem je povedal, da se je z ločitvijo pošteno zmotil in da takrat ni mislil s svojo glavo. Napotek na sodišče in v uradno ločitev mu je dal – državni socialni delavec, "namesto da bi mi svetoval, naj se s starši pogovorim," kot pravi fant danes. Izjavlja tudi, da ima starše iz srca rad ter so se on kot starši v času "ločitve" marsikaj naučili. Mladim svojih let pa Damien svetuje, naj se drže doma, starše pa ubogajo ter se z njimi po domače zaupno razgovore.

Viktorijske oblasti so začele preiskavo te zadeve, saj po vsem tem nekaj ne more biti v redu z državno posvetovalno službo socialnih delavcev. Nič bi ne bilo odveč, da bi pogledali tudi v take in podobne sodne postopke. Končno je bilo za Damienov primer vrženih proč kar nekaj deset tisočev dolarjev iz žepa davkoplačevalcev...

DR. CIRIL A. ŽEBOT, univerzitetni profesor in znani slovenski politični delavec, po rodu iz Maribora, je umrl v noči med 8. in 9. januarjem. Podlegel je težki bolezni v Sibley bolnišnici v Washingtonu, D. C., USA. Dr. Žebot je bivši privatni docent ekonomije na pravni fakulteti ljubljanske univerze, v izseljenstvu pa

je predaval ekonomijo na univerzah v Pittsburghu in Washingtonu (ZDA) ter pisal knjige in razprave. Je avtor več knjig v slovenščini in angleščini, njegove razprave pa so izhajale v italijanščini, nemščini in španščini. Nam je znan zlasti po obeh delih knjige "Slovenija včeraj, danes in jutri", zdaj tik pred smrtjo pa je v Celovcu pri Mohorjevi izšla njegova zadnja knjiga "Neminljiva Slovenija", ki obe imenovani vsebinsko dopolnjuje in presega. Vsakdo, ki mu je slovenstvo pri srcu, čuti ob smrti dr. Žebota nastalo praznino: izgubili smo velikega narodnega delavca, ki ga ni moč nadomestiti. Naj mu bo Gospod bogat plačnik za vse, kar je storil za svoj narod!

TIK PRED ZAKLJUČKOM te številke pa nas je dosegla tudi žalostna vest, da smo v Argentini izgubili znanega kulturnega delavca, pesnika, prevajalca in kritika: dne 20. januarja je umrl v Buenos Airesu **DR. TINE DEBELJAK**. Pokojnik je bil doma iz Škofje Loke, leta 1945 se je umaknil v begunstvo in emigriral v Argentino, kjer je na slovenskem kulturnem polju neumorno deloval prav do svoje smrti. Dočakal je lepo starost 85 let. Naj mu bo lahka argentinska zemlja!

Dr. Debeljak je bil velik prijatelj pokojnega urednika **MISLI** p. Bernarda Ambrožiča še iz let študija slavistike na ljubljanski univerzi. Pa tudi s sedanjim urednikom sta se osebno dobro poznala.

DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO?

Na pragu domovine, sredi stare Gorice, ob drevoledu Corso Italia, Vas pričakujemo v **PALACE HOTELU**, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvnim TV, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejše udobje po zelo ugodnih cenah: samska soba 43 avstr. dol., dvoposteljna 56 avstr. dol. Gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija.

V **PALACE HOTELU** bo poskrbljeno za Vaše čim prijetnejše počutje, dobrodošlico pa Vam bo osebno izrekel rojak **VINKO LEVSTIK**

34170 GORIZIA-GORICA,
Corso Italia 63 (ITALY)

Tel. (0481) 82166/Telex 461154 PAL GO I

KOTIČEK NAŠIH MLADIH

No, nekaj BOŽIČNIH SLIKANIC — seveda lepo pobarvanih — se je pa le vrnilo. Moram pa povedati, da sem jih pričakoval veliko več. Polenili ste se, otroci in tudi starši! Vedno poudarjam, da sodelovanje Kotičkarjev zavisi od mamic in atekov naše izseljenske mladeži. Otroci sami se ne bodo potrudili sodelovati.

Nagrada za božično slikanico gre tokrat — v Adelaido. Prilučil si jo je s svojim sodelovanjem komaj šestletni **Tomaž Ponikvar**, Allenby Gardens. Pisati najbrž še ne zna, zato je mama pripisala pošiljki svoje dobre želje: "Bog Vam povrne za veselje, ki ste ga pripravili našim otrokom z barvanko! Želimo Vam božjega blagoslova pri požrtvovalnem delu in se Vam zahvaljujemo za vse ure, ki jih vložite v Misli!..."

Takih vrstic je striček vesel, še bolj bi jih pa bil, če bi jih napisala za Kotiček otroška roka. Upam, da se bo kmalu Tomaž ojunčil in mi napisal nekaj vrstic. Pa še drugi lenuščki — kaj čakate in žalostite strička!?

DRAGI OTROCI!

Ko z novim letnikom MISLI in njegovim mladinskim "Kotičkom" nadaljujemo Galerijo mladih, se tokrat najprej ustavimo v Sydneyu. Predstavljamo vam **GAIL TWRDY**, sydneyško mladenko slovenskega rodu. Rojena je bila v januarju 1968 v okraju Fairfield velikega Sydneya. Gail je hčerka Karla, po rodu iz Novega mesta na Dolenjskem, in Jožice rojene Robar

JEZERO BLEJSKO

JEZERO BLEJSKO, JEZERO SINJE,
ČUDEŽNO TOPEL NATE SPOMIN JE.

TIHO K OTOČKU ČOLNIČ JE PLAVAL,
Z DROBNIMI VALČKI SE POIGRAVAL.

K CERKVICI BELI MLADI, VESELI,
S SRCEM POBOŽNIM SMO POHITELI.

KAR JE KDO PROSIL, KAR SI ŽELEL JE,
ZVONČEK ŽELJÁ MU K BOGU ZAPEL JE.

JEZERO BLEJSKO, JEZERO SINJE,
ČUDEŽNO TOPEL NATE SPOMIN JE.

MIRKO KUNČIČ

ce Poljčanah. Obiskovala je osnovno šolo Rožnovenske Matere božje v Fairfieldu, prav tam tudi srednjo šolo od sedmega do desetega razreda. Zadnji dve leti, enajsti in dvanajsti razred, pa je uspešno končala v Our Lady of Mercy College, Parramatta. Nato se je vpisala v Cumberland College of Health Science v Lidcombe. Tam je obiskovala tudi School of Nursing. Na praksi je bila po raznih bolnišnicah, da se je tako usposobila za vse panoge bolniške nege. Vse izpite je opravila zelo uspešno in letos v januarju prejela diplomu — Nursing Certificate. Že teden zatem je nastopila službo bolniške negovalke v državni bolnišnici sydneyškega okraja Auburn.

Gail je obiskovala med svojo osnovnošolsko dobo tudi našo Slomškovo šolo v Merrylandsu in lepo govorila slovensko. Bila je tudi članica našega mladinskega zbora "Zarja" ter je z njim nastopala na letnih mladinskih koncertih dvakrat v Melbourneu ter po enkrat v Sydneyu in Adelaidi. Poleg tega igra klavir, ima rada plavanje in odbojko ter je nekaj let hodila tudi v baletno šolo. Še vedno je članica naše folklorne skupine, ki vadi vsak ponedeljek in nastopa na raznih društvenih prireditvah. Je pa tudi članica igralske družine v Merrylandsu ter je doslej nastopila pri dveh igrah, pri "Poslednjem možu" in "Domnu". S prvo igro so igralci gostovali tudi po drugih naselbinah izven domačega odra.

Gail se je lansko leto zaročila z Borisom Tomšičem: letos v juliju se nameravata poročiti pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu. Želimo ji veliko uspehov pri njenem poklicnem delu med bolniki, pa tudi njej kot Borisu veliko božjega blagoslova v bodočem zakonskem življenju.

AUSTRALIA DAY praznujemo vsako leto na peti celini dne 26. januarja. Še pred nekaj leti je bilo v navadi tudi v Avstraliji kot delu Commonwealtha podeljevanje tradicionalnih odlikovanj britanskega imperija za zasluge v znanosti, umetnosti, upravi, športu in podobno. Zdaj pa na ta dan avstralske oblasti počastijo predlagane vredne državljane z avstralskimi odlikovanji.

Na listi letošnjih odlikovancev sta tudi dva Slovenca in sicer:

STANISLAV IVAN RAPOTEC je postal "Member of the Order of Australia" za zasluge v umetnosti. — O tem našem rojaku in dolgoletnem naročniku Misli smo že velikokrat pisali, saj je eden vodilnih avstralskih slikarjev in gotovo eden najbolj priznanih umetnikov slovenskega rodu v svetu.

MARIJAN PERSIČ je prejel "Medal of the Order of Australia" za zasluge v slovenski skupnosti. Tudi Marijan je zvesti naročnik Misli. Dolga leta, vse do odselitve v Queensland v lanskem letu, je posvečal delu za našo narodno skupnost v Slovenskem društvu Melbourne, zlasti kot urednik društvenega glasila "Vestnik" in dolgoletni član vodstva.

Odlikovancema iskrene čestitke. Zaslužen priznanje njima je tudi čast naši slovenski skupnosti, ki je ob tem dogodku vesela in ponosna na svoja člana.

Uredništvo MISLI

CARRARA, QLD. — Po kratkem času se zopet oglasam iz "Kraljičine dežele", čeprav je vzrok tegale pisma Melbourne in ne Brisbane. Na starega leta dan zjutraj sem namreč dobil telefonski klic iz Sunshine-a v Viktoriji, da je preminul naš zelo dober prijatelj — FRANC LAH. Pokojnik je bil naš slovenski rojak, eden prvih, ki sem jih spoznal ob prihodu na ta peti kontinent. To pa pomeni, da se poznamo preko 35 let, kar je že lepa doba.

Pokojni Franc je bil rojen 22. septembra 1913, kraj Dobovo pri Ponikvi. Njegov oče je bil Franc, mati pa Terezija r. Rihtar. V Avstralijo je prišel leta 1949. Njegova zakonska družica je Elizabeta r. Autischer, doma iz Žabnic na Koroškem. Dom si je Lahova družina uredila v melbournskem predmestju Sunshine. Oba sinova, John in Albert, sta že poročena.

Pokojni Franc je že nekaj časa bolehal. To življenje je zaključil dne 30. decembra 1988. Z ženo Albino sva se udeležila pogreba, ko smo njegove zemске ostanke vrnili zemlji na pokopališču v North Altoni. Četudi je minilo že šestnajst let, odkar sem se preselil iz Viktorije v Queensland, so ostale dobre prijateljske vezi med našima družinama. Franc je bil takega značaja, da gotovo ni človeka, ki bi mu mogel očitati kaj slabega. Vedno je bil nasmejan, naj bo doma med svojimi, ali pa v družbi prijateljev. Tu bi se mu rad v ime-

KRIŽEM AVSTRALSKÉ SLOVENIJE

nu svoje družine in rojakov zahvalil za prijetne urice, ki smo jih preživel skupaj ob raznih prilikah. Moje iskreno sožalje njegovi družini. In naj ne bo kmalu, da bi moral spet na tako žalostno pot zadnjega slovesa!

Prisrčno pozdravljam vse rojake po širni Avstraliji, zlasti melbournske znanee! — Jože Vah.

ADELAIDE, S. A. — Adelaideška slovenska etnična šola verskega središča je ob januarskem cerkvenem shodu in slovesnosti svete Družine kot zavetnice naše cerkve imela slavnostni zaključek šolskega leta 1988. Vodja šole je v uvodnem govoru poudaril pomen slovenskega pouka ter se v imenu vodstva zahvalil staršem za pomoč učencem in šoli ter vso njihovo požrtvovalnost, učencem pa čestital k doseženim uspehom.

Za zaključek leta so učenci izdelali nalogo: Zakaj hodim v slovensko šolo? Kot najboljše so bile ocenjene naloge, ki so jih napravili Filip Ivančič, Robert Katern in Olivija Kreševič. Prva dva sta za nagrado prejela vsak svoj izvod knjige Drage Geltove "The Slovenians From the Earliest Times", Olivija pa slovenski klasični roman "Pod svobodnim soncem" naše pisatelja Franca Saleškega Finžgarja.

Odposlanec vladnega vzgojnega oddelka g. Pasičinski je po izrečenih toplih in bodrilnih besedah ter čestitkah razdelil spričevala in nagrajencem knjižne nagrade.

Šola adelaideške slovenske verskega središča je bila ustanovljena leta 1979, največ po prizadevanju pokojnega Fr. Filipa Feryana OFM in ostalih sodelavcev, ki šolo še danes vodijo ter v njej poučujejo. Smo torej ob njeni desetletnici. Ob tem jubileju šole,

E. Z. OFFICE MACHINES Pty. Ltd.

Zastopnik podjetij
BROTHER in CASIO
elektronskih pisalnih in računalniških strojev.
Popravljamo vse vrste strojev
— naše delo je garantirano.
V zalogi imamo tudi vsakovrstne
stare pisarniške stroje.

EMIL ZAJC

1475 Centre Road, CLAYTON, Vic. 3168
Telefon: 544 8466

ki je zadnjih nekaj let ostala edina slovenska šola v Južni Avstraliji, bi rad z veseljem omenil, da so naši učenci tudi na avstralskih visokih šolah dosegli pomembne uspehe — dokaz, da jih pouk slovenščine na naši šoli pri učenju nikakor ni oviral, ampak jim je bil v korist.

Omenil bi Rosemary Poklar, ki je bila svoj čas najboljša učenka v svojem razredu, danes pa se zelo uspešno udejstvuje v državni službi (Computer Programmer). Tudi pomaga pri slovenskem bogoslužju in pri slovenski oddaji na etničnem radiu. Nadalje naj omenim Sonjo Dodič in Branka Pahorja kot arhitekta, pa dr. Anthonyja Kreševiča in dr. Izidorja Valentinčiča kot zdravnika. Simon Valentinčič je farmacevt, Nives Kreševič učiteljica, Majda Ivančič pa se je posvetila računovodstvu, dočim je Slavko Jenko pri vojnem letalstvu, Tomaž Valenčič pa uspešen električar poleg odličnega glasbenika. Poudarim naj posebno tudi uspehe Islerjeve Anite kot akademske slikarke. Pa tudi ostali bivši učenci, ki niso tukaj omenjeni, zaslužijo za svoje udejstvovanje priznanje in pohvalo. Vsakdo ima poleg znanja in spoštovanja materinega jezika tudi lepe spomine na naša srečanja pri pouku.

Upamo in pričakujemo, da bo s pomočjo zavednih staršev in vse naše skupnosti slovenska šola verskega središča sv. Družine v Adelaidi tudi v drugem desetletju obstoja uspešno nadaljevala svoje kulturno poslanstvo. — **Dr. Stanislav Frank.**

GEELONG, VIC. — V svojem imenu in v imenu svojih otrok se iz srca zahvaljujem vsem, ki ste nam stali ob strani v nenadni izgubi dragega moža in očeta **ANTONA ISKRA**. Prisrčna zahvala za udeležbo pri molitvah za rajnega in zlasti pri maši zadušnici ter pogrebu, ko smo dragega pokojnika spremili k večnemu počitku. Zahvala tudi vsem, ki ste mu v slovo poklonili cvetje, ali pa namesto cvetja darovali v njegov spomin v Sklad za bodoči slovenski Dom počitka m. Romane v Kew.

Naj Vam vsem dobri Bog stotero povrne!

**Žaluoja Milka Iskra ter otroci
Toni in Dona (z družinama) ter Frank**

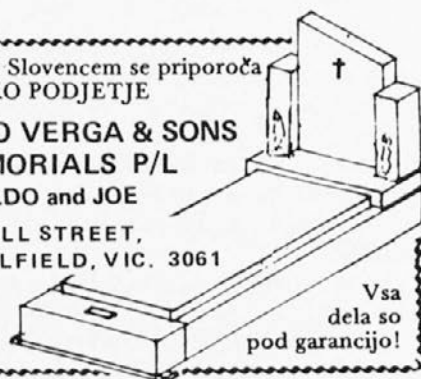
Melbournskim Slovincem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

**LUCIANO VERGA & SONS
MEMORIALS P/L**

ALDO and JOE

**10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD, VIC. 3061**

Telefon:
359 1179

PASCOE VALE, VIC. — Počitnice ob morju, ki jih že vrsto let prireja naše versko središče v Mt. Elizi, so za prvi teden privabile lepo skupino družin. Moram reči, da so se otroci zelo lepo obnašali. In vsi smo bili zares kot ena družina.

Letos je bilo izjemno ob začetku januarja še mrzlo vreme in bolj malo sonca. No, se vsaj opekle nismo in vseeno smo se imeli lepo. Pridne kuharice z Magdaleno Tomšič na čelu so nam stregle z raznimi dobrotami.

V petek zvečer, za zaključek počitnic, pa je bilo toliko smeha, da mi ni bilo žal, ko sem po navodilih gospe Plesničar in kuharic šivala rože in havajske obleke. Saj je zmanjkalo časa in so morale še druge priti na pomoč. Ana Marija Cek je prevzela šminkanje, da so bili havajski plesalci res v redu za predstavo. Pater Bazilij pa je moral ta večer malo zamižati, saj kuharicam se ni dobro zameriti — težko jih je dobiti, ker odgovornosti kuhinje se vsakdo boji. Sicer je pa vsako leto in v vsakem tednu počitnic tako, da je petek večer izven običajnega dnevnega reda. Vedno se tudi nasmejemo do solz.

Tisočera hvala verskemu središču za razvedrilni teden počitnic, saj pravijo, da smeh odžene vse bolezni. Vsi smo se poslovili z željo, da se naslednje leto spet srečamo v Mt. Elizi. Bog daj! — **Marcela Bole.**

CELOVEC, Avstrija — S sobratiskim pozdravom! Sprva pa moram povedati, da sem bral v "Mislih" zelo pohvalne besede g. nadškofa Ambrožiča o avstralskih Slovincih in njihovih dušnih pastirjih. Čestitam

SLOVENIAN FUNERAL SERVICE

Funerals of Distinction

A.F.D.A.

724 5408

17 Railway Parade, Fairfield, 2165

72 3093

Sydneyskim Slovincem v času žalovanja 24 ur dnevno na uslugo: v velikem Sydneyu, na deželi, v Canberri A.C.T., kakor tudi pri meddržavnih ali prekomorskih prevozi pokojnih.

in želim, da bi tudi v prihodnje tako zgledno delovali v daljni Avstraliji.

Zdaj pa sledečo prošnjo: S pomočjo našega Dušno-pastirskega urada in MIVE-Avstrije (ta misijonska organizacija oskrbuje misijonarje s prevoznimi sredstvi - Op. ur.) se je tudi v Sloveniji začela akcija MIVA-Slovenija. Začetki so zelo obetajoči in tudi finančna podpora je kar zadovoljiva spričo trenutnih gospodarskih razmer v Sloveniji. Seveda pa je prošnja vedno več: slovenske misijonarke ter misijonarji se zelo pridno obračajo na MIVA-Slovenija, pa tudi na MIVA-Avstrijo in na našo misijonsko pisarno. Do sedaj smo poslali že več avtomobilov tako na Madagaskar, v Zambijo, v Zaire in druge misijonske predele.

Vprašam Vas, ali bi bilo možno, da bi se tudi slovenski verniki v Avstraliji vključili v to akcijo MIVA in za vsak srečno prevožen kilometer darovali skromen dar za MIVA - za nabavo potrebnih avtomobilov našim slovenskim misijonarjem? V Avstriji dajejo en groš na kilometer, v Sloveniji en dinar, pri vas bi sprejeli odgovarjajočo vsoto v avstralski valuti. Akcija je simpatična, ker je zelo konkretna in poleg tega tudi vzgojnospodbudna, ker nagovori tudi mlade.

Premislite, preudariate in mi po možnosti sporočite, kaj mislite o takih "navdihih" iz Koroške, oz. iz slovenskega misijonskega zaledja.

Prisrčno pozdravljam! — **Jože Kopeinig** (slovenski duhovnik celovške škofije in vodja škofijskega dušno-pastirskega urada).

Pismo sem z veseljem objavil, saj smo tudi avstralski Slovenci del slovenskega misijonskega zaledja ter podpiramo zlasti svoje posinovljene misijonarje in pa delo m. Terezije. Ne dvomim, da se bodo med nami nekateri radi pridružili akciji MIVA - v zahvalo za božje varstvo na cesti, saj tudi avstralske ceste zahtevajo toliko žrtv avtomobilskih nesreč. EN CENT na vsakih DESET srečno prevoženih kilometrov bi res zmožel vsakdo. Naj nihče ne reče, da MIVA pričakuje preveč! A zrno na zrno, pa pride do pogače. ... Kdor se želi pridružiti tej misijonski akciji, naj sporoči na MISLI ali katero koli slovensko versko središče. — Ur.

REŠITEV decembrske križanke:

Vodoravno: 1. Kranj; 4. poskok; 8. široko; 10. empir; 12. motno; 14. oblagam; 17. Elan; 19. kronana; 20. premraz; 22. rana; 23. teleban; 26. odbit; 28. seljal; 29. izmiki; 31. arnika; 32. vloga.

Navpično: 1. Krško; 2. april; 3. jok; 5. otet; 6. kupola; 7. korona; 9. omakati; 11. mnenje; 13. omrzeti; 15. bera; 16. armada; 18. Anka; 20. prosta; 21. enojen; 24. briga; 25. njiva; 27. blok; 30. zev.

Rešitev so poslali: Sestre v Slomškovem domu, Jože Štritof, Ivan Podlesnik, Jože Grilj, Vinko Jager, Francka Anžin in Marija Špiler, Ida Ponikvar, Jakob Horvat. — Žreb je izbral za nagrado Jožeta Grilja.

Misli, Jan./Febr. 1989

L. & E. K. Bayside Printing Service

Slovenska tiskarna

Poročna naznanila — Listke za konfete
Krstne Listke — Zahvalne Kartice
Vizitke — Pisemske Glave
Ter vse vrste knjig in računov.

Lastnik Lojze Kovacic

Very Reasonable Prices

A.H. 551 7451

89 CLARINDA ROAD, OAKLEIGH SOUTH 3167

KDO BI VEDEL POVEDATI ...

... kje je JULKA PAULIČ, ki je več let živel v Caulfieldu (Melbourne), Victoria. Po njej sprašuje naročnica Martha Wagner, zaprosila pa jo je prijateljica in sošolka zgoraj imenovane (Marija Jodl, Dravska pot 29, Lovrenc na Pohorju, Slovenija). Je že nad eno leto, ko se je Julka oglasila s sporočilom, da se bo preselila v tople kraje. Ker je s tem tudi umolknila, so zanjo v skrbeh. Če jo kdo pozna, naj ji sporoči to obvestilo, da se spet oglasi prijateljici, ali pa naj sporoči na MISLI, kje naj bi Julko iskali. Julka je bila dolgoletna naročnica Misli prav do odhoda iz Melbournea.

"Ja, zakaj pa toliko piješ? Ali si res tako žejen?" godrnja žena. Mož pa ji vrača: "Ja, zakaj se pa ti toliko gledaš v ogledalo? Misliš, da si tako lepa?"

"Boštjanček, že četrtrič te kličem, pa te ni od nikoder! Le kaj bo iz tebe, ko boš velik!"

"Natakar, mami."

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN

LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.

Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.

Full denture service and repairs.

foto-slikar

Simon Novak

- Otroški in družinski portreti na domu
- Poroke v domačem okolju ali po želji
- Posebni družinski prazniki — rojstni dnevi, zaroke, obletnice in slično

Priporoča se vam vaš rojak Simon Novak
Melbourne,
Victoria

367 8405

POZOR!

ATTENTION!

Prodam odlično ohranjeno
DIATONIČNO HARMONIKO iz Slovenije.
For sale (\$1750.00) FOUR ROW
DIATONIC BUTTON ACCORDION
imported from Slovenia. Excellent condition.
Janko Grivic, tel.: (042) 752 579

ATTENTION!

POZOR!

**SMEH
JE ZDRAV
CELÓ OB
SODOBNI
LJUDSKI
MODROSTI...
/Uvoženo k nam
iz Slovenije/**

+ Kaj nimamo pravice vsaj lajati, če že živimo kot psi?

+ Naša avantgarda je kljub vsemu zadovoljna s svojim premoženjskim stanjem.

+ Kako bi bilo šele hudo, ko bi v vojni ne bili zmagali!

+ V partijo vzamejo že vsakogar: prednost imajo prostovoljci.

+ Kako lepo je bilo, ko smo metali ljudi iz partije! Zdaj pa kar sami izstopajo.

+ Da ob praznem želodcu vpiješ prazne parole, moraš imeti prazno glavo.

+ Med klovní in politiki ni veliko razlike. Klovni so navadno pametni, a želijo vzbuditi vtis, da so neumni.

+ Proletarci vseh dežel, vdajte se: iz socializma ni rešitve!

+ Trditev "Nič nas ne sme presenetiti!" je izboljšana. Sedaj se glasi: "Nič več nas ne more presenetiti."

+ Kdor ni z nami, je pred nami.

+ Mi bomo nasankali tudi poleti.

+ Nikar se ne bojte: mnogo jih pazi na nas!

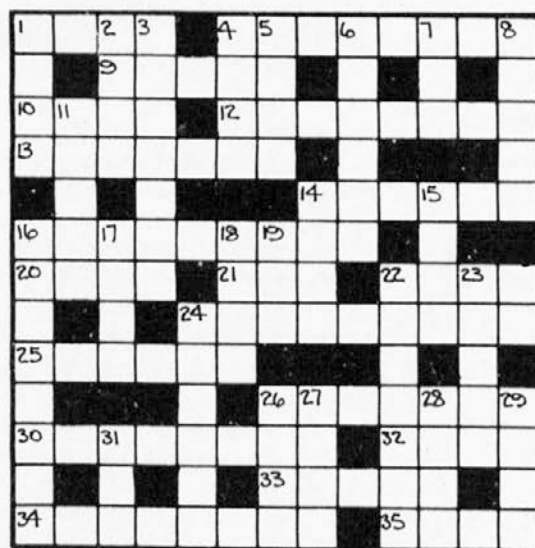
+ Še vedno je znosno iz penziončka in vile opazovati popolno razsulo.

+ "Dragi drugovi prvošolčki! Ja sam vaša nova učiteljica slovenščine!"

+ Ne dvigajte sider, ladja je že na dnu!

+ Delavec ni več naše največje bogastvo. So ga že preveč obrali.

Križanka (Ivanka Žabkar)

Vodoravno: 1. telovadno orodje; 4. da se zmeriti; 9. vrsta paste; 10. tujka za zavetje, pribežališče za preganjane; 12. izčrpana, utrujena; 13. zaključena skupina gora; 14. odrevenela; 16. delovni prostor, o-brat; 20. z urami ima opravka; 21. razume, zna; 22. i-zobražen; 24. vrsta ženskih ročnih del; 25. poškodova-la (se je) z ognjem; 26. ni utrujena; 30. napotek, instrukcija; 32. posedoval (je); 33. rešena; 34. sijajna, zelo lepa; 35. poseduješ.

Navpično: 1. cenen, potraten; 2. upoštevanje; 3. z gotovo vrsto ptičev se ukvarja; 4. koža ga izloča; 5. dlani drgne drugo ob drugo; 6. na božjo pot hodi-ta; 7. stran neba; 8. mokrota; 11. proti; 14. kis; 15. zbode, tudi žali; 16. prejemnik enega od zakramen-tov; 17. ne govori resnice; 18. ničla; 19. vsakdo ga ima; 22. pokončati; 23. deli večje celote; 24. rodo-vitno; 26. težko bi bil cirkus brez njega; 27. steze; 28. posedujem; 29. moško ime; 31. cela, nič ji ni od-vzeto.

Rešitev pošljite do 4. marca na uredništvo!

"Tonček, kaj niste dobili danes v šoli spričevala? Kje ga imaš?"

"Posodil sem ga Tomažku, da bo z njim prestrašil starše."

+ + +

Natakar piše račun gostu: "Zrezka vam ne bom ra-čunal, ker je ostal cel, plačati pa boste morali zvite vi-lice, zlomljen nož in počen krožnik."

KRAŠKI IZLIVI — Pesmi Marcele Bole, Melbourne. Cena 7.— dol.

ISKANJE — Pesmi Petra Košaka, Melbourne. Cena 3.— dol.

CVET LJUBEZNI — Pesmi Ivana Lapuha, Melbourne. Cena 4.— dol.

SVETO PISMO NOVE ZAVEZE v prikupni žepni izdaji. Z opombami in kratko razlago težko razumljivih mest. Cena 6.— dolarjev.

KRISTJAN MOLI je naslov molitvenika s 305 stranmi. Cena 5.—dol.

HVALIMO GOSPODA je zbirka ljudskih cerkvenih pesmi (z notami) v obliki molitvenika, z dodatkom stalnih mašnih in drugih molitev. Cena je 5.— dol. Ista pesmarica v skrajšani obliki stane 2.— dol.

HOJA ZA KRISTUSOM je knjižica v obliki molitvenika, ki obsega nesmrtni spise Tomaža Kempčana. Cena 5.— dolarjev.

SHEPHERD OF THE WILDERNESS — Angleški življenjepis misijonarja Baraga v žepni izdaji. Spisal Bernard J. Lambert. Cena 2.— dol.

DREAM VISIONS — Cankarjeva knjiga "Podobe iz sanj" v odličnem angleškem prevodu. Slovenian Research Center, USA. Cena 11.—dol.

MEN WHO BUILT THE SNOWY — O življenju ob graditvi Snowy Mountains projekta napisal v angleščini Ivan Kopal. Cena 8.— dol.

THE GLIMMER OF HOPE (Svit upanja) — Izšla v angleškem jeziku v samozaložbi pisca Jožeta Komidarja, N.S.W. Obsega spomine na Loško dolino med revolucijo in razmišlja o komunizmu. Cena 6.— dol.

THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES — V angleščini je napisala slovensko zgodovino Dragica Gelt. S številnimi slikami opremljena knjiga je izšla v Melbourne. Cena 22.— dolarjev.

Imamo še več knjig našega matičnega, zamejskega in zdomskega trga.

LEPOTE SLOVENSKE CERKVA je monumentalna knjiga z 283 barvnimi posnetki. Avtor slik je Jože Anderlič, besedilo pa je napisal dr. M. Zadnikar. Cena 49.— dol.

Znani pisatelj duhovnik - lazarist Franc Sodja nas je v zadnjem času razveselil z dvema knjigama:

PRED VRATI PEKLA opisuje leta po vojni v zaporu. Cena 8.— dol.

PISMA MRTVEMU BRATU so spomini na brata, polni toplih razmišljanj. Cena 12.— dolarjev.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in bralce MISLI
s pristrčnim vabilom:

**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA), A. C. T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.30 a.m. do 11.45 p.m.

Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

FOR ALL YOUR
TRAVEL REQUIREMENTS:
AIRLINES
TOURS
CRUISES
COACHES
ACCOMMODATION
TRAVEL INSURANCE

PLEASE CONTACT:

ANGIE — CHARLES — or ERIC
G R E G O R I C H

DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Victoria 3109

Telefon: 842 5666

Lic. No:
3 0 2 1 8

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POLETI DO LJUBLJANE, ZAGREBA, TRSTA in DUNAJA
/enako do RIMA, BEOGRADA, FRANKFURTA.../

Zelo dobre ekonomske prilike
za obisk lepe Slovenije
in vseh strani sveta...

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in jugoslovansko vizo!*

Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslugo vsem, ki
se odpravljajo na potovanje!
PRIDEMO TUDI NA DOM!

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666